

1 Opening door de voorzitter

A. Gramsma voorzitter

Dames en heren, we gaan beginnen. Een hernieuwde start. Van harte welkom op deze B&S vergadering van dinsdag 11 april 2023. We hebben vandaag afmeldingen van mevrouw Lisa Bacher en Nicole Heijltjes. Jullie zien dat ik een andere griffie naast me heb zitten. Bertie is helaas ziek en van hieruit wil ik haar van harte wetenschap wensen namens de hele commissie. Vanavond zijn uitgenodigd wethouders van Drunen, de heer Roland, de heer Schlangen en mevrouw Dassen. We gaan verder met agendapunt 2: het vragenuurtje. Er zijn voor vandaag geen vragen ingediend.

2 Vragenuurtje

A. Gramsma voorzitter

Ook voor de spreektijd publiek heeft zich niemand aangemeld. Ik ben bij agendapunt 4: vaststelling van de agenda.

4 Vaststelling van de agenda

A. Gramsma voorzitter

Heeft iemand op- of aanmerkingen over de agenda zoals die nu staat? Er is al een lootje getrokken en dat is nummer 24, BurgerBelangen. Zij hebben als eerste het woord vandaag.

5 Vaststelling van de besluitenlijst van de commissie B&S van 16 maart 2023

A. Gramsma voorzitter

Agendapunt 5: vaststelling besluitenlijst van de commissievergadering van 16 maart 2023. Wij hebben geen opmerkingen gekregen. Ik weet niet of iemand hier... mevrouw Laumann. Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben twee vragen gesteld en volgens

Fractie SP

ons zijn die nog niet beantwoord. Ik kan me vergissen, want we hadden veel belangrijke dingen. Het gaat om de volgende vragen: wat is de procedure met betrekking tot de uitkering als iemand voor langere tijd verplicht wordt opgenomen? De kosten zoals huur lopen immers door. Is er iets geregeld voor mensen die voor langere tijd worden opgenomen en die vervolgens terugkomen en een hele hoop kosten hebben? Worden die mensen opgevangen? Dat ging over de evaluatie van de Wet Verplichte GGZ. Ik krijg net door van de griffie dat deze vragen beantwoord zijn.

A. Gramsma voorzitter

Het wordt nagekeken. Verder nog iemand? Niemand meer, dan gaan wij door naar agendapunt 6: ontwerpbesluit

6 Ontwerpbesluit aangaan Gemeenschappelijke Regeling voor het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad

A. Gramsma voorzitter

aangaande de Gemeenschappelijke Regeling voor het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Voor dit agendapunt zijn de burgemeester en wethouder Roland uitgenodigd. Ze worden ambtelijk bijgestaan door mevrouw Plitscher, de heer Koekoek en de heer Nijsten. Aangeboden aan de commissie is het ontwerpbesluit aangaande Gemeenschappelijke Regeling voor Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Het betreft een tweetrapsraket. Nu kan de raad een zienswijze afgeven aan het college en burgemeester. Later komt er nog een ontwerpbesluit dat zich alleen richt op het al dan niet toestemming verlenen aan het college voor het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling. Het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad is de plek waar gemeenten, justitiële partners en zorgpartners samenwerken om complexe zorg- en veiligheidsproblemen op het gebied van overlast, criminaliteit, verward gedrag, huiselijk geweld, kindermishandeling en radicalisering aan te pakken. De voorloper hiervan is het Veiligheidshuis Parkstad. Samen met de griffier heb ik als voorzitter geconstateerd dat beslispunt twee van het ontwerpbesluit wat eenvoudiger geformuleerd kan worden. Daarvoor stel ik vanaf deze plek alvast voor aan de commissie om beslispunt twee te herformuleren. De gedachte bij alle Gemeenschappelijke Regelingen is om een zienswijze aan de raad steeds zo uniform mogelijk aan te bieden. Dat zorgt voor herkenning en eenvoud. Voorstel is om beslispunt twee als volgt te formuleren: de raad besluit een positieve zienswijze af te geven aan het college en burgemeester, inhoudende dat de raad kan instemmen met het voornemen en de conceptregeling en verder geen inhoudelijke opmerkingen heeft. De griffier zet dit nu in iBabs. Het is uiteraard aan de commissie om een gewijzigd voorstel aan de raad aan te bieden. Dus neem dit voorstel alvast straks mee in uw termijnen. Ik geef het woord aan de burgemeester voor een korte inleiding en daarna volgt er een presentatie van tien minuten.

dr. T.P. Dassen-Housen burgemeester

Ik doe de presentatie dit keer, voorzitter, met uw goed vinden. Wij starten met een kort geluidsfragment - als de techniek ons niet in de steek laat - om u nog even wat beeld en geluid te geven bij de casuïstiek die allemaal bij zo'n Zorg- en Veiligheidshuis voorbijkomt ger kleuring. Hans komt uit een gezin met twee kinderen. Vader was alcoholverslaafd en moeder is jong overleden. Hierna gaan Hans en zijn broertje bij opa wonen. Opa had meer tijd voor zijn softdrugshandeltje dan voor de kinderen. Hans heeft ADD. Als hij ouder wordt, blowt hij regelmatig als zelfmedicatie. Zijn broer gaat het verkeerde pad op. Hij schiet tijdens een drugstransactie twee mensen neer en krijgt levenslang. In de gevangenis berooft hij zich van het leven. Hans belandt in de criminaliteit. Ook heeft hij ernstige psychische klachten. Delicten en gevangenisstraf wisselen zich af met depressies, zelfmoordpogingen en opnames. Hij pleegt een gewapende overval en krijgt een gevangenisstraf. Na vrijlating van Hans komt het Zorg- en Veiligheidshuis in beeld. Onder regie van de nazorgcoördinator heeft het team netwerkpartners uit zorg en justitie al voor vrijlating van Hans nagedacht over mogelijkheden en oplossingen die terugval voorkomen. Woontraining is georganiseerd en het jongerenloket wordt ingeschakeld. Mondriaan zorgt voor ambulante behandeling. Er wordt een maatje voor Hans geregeld. Hans reageert tot nu toe goed op alle ondersteuning. Hij rookt wel nog af en toe een jointje. Het maatje, een vrijwilliger van zijn eigen leeftijd, heeft Hans naar eigen zeggen er doorheen gesleept en daar was hij blij mee. Ook zijn ze nu en dan een kop koffie gaan drinken. Dat vond Hans best gezellig. Enkel om u een beeld te geven van het Zorg- en Veiligheidshuis is dit één van de casuïstieken die dus mogelijk - fictief - voorbijkomt, en wat Mats Nijsten, als aanvoerder van het Zorg en Veiligheidshuis - hier aanwezig - met zijn team elke dag weer behandeld, en waar wij - John Roland als wethouder en ik als burgemeester - dagdagelijks mee bezig zijn. Het Zorg- en Veiligheidshuis - heel kort, u kan dat zien in uw presentatie - is een regionaal samenwerkingsverband - zoals de voorzitter al zo mooi voor aangaf - van ketenpartners in het strafrecht, de zorg en het openbaar bestuur. We proberen door samenwerking van al die partijen mensen op de juiste wijze de juiste steun in de rug te geven. Dat is dus echt maatwerk per situatie. Daar is geen blauwdruk voor, want je hebt met mensen te maken die allemaal een eigen achtergrond en context hebben. We proberen met elkaar overlast en ernstige criminaliteit te voorkomen, door escalatie, terug- en uitval te voorkomen. We proberen met ketenpartners tot een integrale aanpak te komen zodat je niet met z'n twintigen in één situatie werkt, maar dat je dat gecoördineerd hebt. Daarvoor ligt de casusregie - zoals dat met een moeilijk woord heet - bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Dat is wat we al langer hebben met elkaar. En zoals de voorzitter al aangaf is in 2017 is het Veiligheidshuis ontstaan en is in 2021 de component 'zorg' daaraan toegevoegd. Nu hebben we het dus over het Zorg- en Veiligheidshuis. We zijn gaandeweg de tijd groeit en zitten in een jasje dat niet erg past. Dat is de reden waarom dit voorstel voorlegt. Zoals het nu geregeld is, vormen de zeven Parkstad burgemeesters sinds 2017 het zogenaamd bestuurlijk overleg. Zij bepalen de inhoudelijke koers van dat Zorg- en Veiligheidshuis en hebben het budgetrecht. De zeven Parkstad burgemeesters zijn dus het bestuurlijk overleg en drie burgemeesters daarvan zijn het Dagelijks Bestuur. Dat is een privaatrechtelijke samenwerking. De gemeente Kerkrade is beheergemeente en draagt dus de verantwoordelijkheid voor organisatie en personeel. Zo hebben we dat in 2017 met elkaar geregeld, en gaandeweg de jaren hebben we gezien dat door de toevoeging van de component zorg, de wethouders Zorg

in dit hele construct de verantwoordelijkheid hier niet voor dragen en geen onderdeel ervan zijn. Het Zorg- en Veiligheidshuis is organisatorisch ondergebracht in de gemeente Kerkrade, valt hier binnen de regelingen, maar drie van de zeven burgemeesters sturen het aan. Hierdoor kreeg je hele rare verhoudingen waarbij Mats Nijsten hieronder de directeur lag, maar de zeven burgemeesters vonden daar ook wat van. Dit om u een beeld te geven dat het jasje, wat we toen heel erg goed vonden, nu niet meer zo goed zit en we dus voorstellen om er een Gemeenschappelijke Regeling van te maken. Ik snap dat dat een woord is waarvan iedereen denkt: moet dat nu ook weer? Dat is zeker een emotie die wij ook hebben gehad. Maar als je een Gemeenschappelijke Regeling maakt, kan je in het Dagelijks Bestuur de burgemeester zetten en in het Algemeen Bestuur de wethouders Zorg, zodat zij aangehaakt zijn. Je kunt via een nette en goede procedure richting raden, de raden aangehaakt houden via zienswijzen en het voorleggen van diverse stukken. Je krijgt een zuivere governance, want nu doet de gemeente Kerkrade organisatorisch veel voor het Zorg- en veiligheidshuis maar die zes andere gemeentes hebben daar ook een mening over. Dus we hebben nu niet zo'n hele zuivere governance, maar toen was dat prima. We hebben jullie een begroting meegestuurd en je ziet dat er een kostenstijging is. Ik snap heel goed dat je zegt: "Er komt een GR, maar nu gaan de kosten weer omhoog." Ik wil dat graag nog even toelichten met de financiële context en in mijn eigen woorden: Kerkrade was jarenlang de beheergemeente en heeft voor een relatief laag bedrag - achteraf gezien niet kostendekkend - veel diensten voor het Zorg- en Veiligheidshuis verricht, voor om en nabij 96.000 euro. Als je dat nu *bench* maakt met andere Gemeenschappelijke Regelingen, zit je ruim over de 2 ton. Wij waren sowieso van plan om dat tarief als gemeente Kerkrade kostendekkend te maken, want daar wij het gebouw niet meer hebben moesten we op zoek naar nieuwe huisvesting. Wij daar de hele persoonlijke organisatie - HRM vraagstukken - voor, de accountant en technische zaken. Dus een heel pakket aan maatregelen die niet meer kostendekkend waren en dus omhoog moest. Doordat dat jasje niet meer paste en we naar een Gemeenschappelijke Regeling willen, komen die twee sporen bij elkaar en daardoor lijkt het dat door de GR de kosten stijgen. Dat is gedeeltelijk waar omdat de GR een eigenstandig lichaam wordt en de gemeente Kerkrade niet meer alles regelt. Dus je moet een externe accountant, de IT en et cetera zelf regelen. Gedeeltelijk gaat het ook niet op omdat de gemeente Kerkrade al had aangegeven om de kosten die wij in rekening brengen - en niet kostendekkend zijn - sowieso te verhogen. Daarnaast zullen door de Cao-onderhandelingen de kosten van het personeel erg hoog worden. Dat is een generieke opdracht die we in alle Gemeenschappelijke Regelingen hebben waarvoor gemeenten uiteindelijk wel gecompenseerd zullen worden via het Gemeentefonds. Maar de stijging in de kosten wordt gedeeltelijk veroorzaakt door de GR omdat we het loskoppelen van Kerkrade en er een aantal diensten zelfstandig door de Gemeenschappelijke Regeling georganiseerd moeten worden. Ik wil daarbij nog opmerken dat wij dat in Kerkrade voor een heel aantrekkelijk prijsje deden. Voorzitter, ik heb me helemaal niet gehouden aan de tekst van de presentatie, maar wilde ik jullie vooraf nog meegeven. We hebben veel vragen gekregen. Dank daarvoor. We hebben ons stinkende best gedaan om deze voor het paasweekend nog te beantwoorden, zodat jullie je goed konden voorbereiden. Voorzitter, wij horen graag met het hele team welke verdere vragen er leven. Dank u wel voor de heldere uitleg.

A. Gramsma voorzitter

Dan geef ik het stuk ter bespreking en binnen we bij mevrouw Paul van BurgerBelangen.

Fractie Burgerbelangen

Dank u, voorzitter. Voorzitter, we hebben kennis genomen van het voornemen tot het aangaan van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Dank, burgemeester, voor de duidelijke uitleg en de presentatie. Vooraf zijn er vragen gesteld door ons en andere partijen, en deze zijn uitvoerig toegelicht. Onze dank voor de snelle beantwoording hiervan. We hebben deze nog kunnen beoordelen en zijn van mening dat deze samenwerking van genoemde geledingen aan alle diensten en producten die in de regio Parkstad volledige aandacht vragen, een goed besluit is om te komen tot een Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad. Met de GR kunnen alle domeinen in zorg en veiligheid beter en duurzamer met elkaar verbonden worden. We geven in deze dus een positieve zienswijze op dit besluit en zijn ook akkoord met de aanpassingen van beslispunt twee. Dank u wel. Dank u wel, dan geef ik het woord aan de VVD.

Fractie VVD

Bedankt, voorzitter. Vooraf bedankt aan de collega's van de andere fracties voor de ingediende vragen. Wij hebben geen aanvullende vragen. Dank u wel. Dank u wel. Dank gaan wij naar de heer Otten, HvV.

Fractie Hart voor Vrijheid

Dank u wel, voorzitter. Wij hebben het stuk gelezen. We hebben dit nagevraagd bij de professionals van het Veiligheidshuis en zij zeiden dat ze reeds twee jaar bezig waren om samen te werken, maar dat het nog schortte aan eenzelfde aanpak en criteria met de andere Veiligheidshuizen. Daar zou meer op gelet moeten worden in de toekomst. Dat was het enige. Dank u. Dank u wel. De heer Gorissen, PvdA.

Fractie PvdA

Dank u wel, voorzitter. We kunnen kort zijn. Ondanks dat de Gemeenschappelijke Regelingen zich opstapelen, is deze zeker noodzakelijk. Op basis van alle ingediende vragen en antwoorden, hebben bij geen opmerkingen meer en gaan wij akkoord met zowel de geagendeerde stukken als de geformuleerde aanpassing. Dank u wel. Lokaal Alternatief, mevrouw Szalata.

Fractie Lokaal Alternatief

Dank u wel, voorzitter. Ook voor Lokaal Alternatief is dit een duidelijk verhaal. Het is heel begrijpelijk dat de governance anders geregeld moet worden en dat de wethouders Zorg in stelling worden gebracht, gezien de problematiek die er ligt. Wij gaan akkoord met de voorgesteld zienswijze en de wijziging daarin aangebracht. Dank u wel. De heer Krasovec.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel, voorzitter. Dank voor de heldere presentatie. Dank voor de beantwoording op de vrijdag ingeleverde vragen. Wij hadden het prima gevonden als deze vandaag tijdens de presentatie waren meegenomen. Vanmorgen waren ze echter al bij de post, dus helemaal perfect. Dat ambtenaren niet werken, is bij deze ontkracht. We kunnen het verhaal ondersteunen. We zijn wel sceptisch over de GR, want we willen kijken of het niet boven onze pet groeit. Dus laat ons daar even op letten. Verder geven wij een positieve zienswijze en gaan akkoord met de wijziging van annex punt 2. Dank u wel. Dank u wel. Mevrouw Wevers, SP.

Fractie SP

Voorzitter, dank u wel. Ik wil even zeggen dat we zeven vragen, twee opmerkingen en misschien nog een toevoeging in petto hebben. De burgemeester heeft net uitgelegd dat het jasje van de oude regeling in het Veiligheidshuis te klein is, maar dat is mij toch niet helemaal helder. Kan ze dat toelichten aan de hand van een concreet voorbeeld? In de nota van toelichting staat dat de privaatrechtelijke rol onvoldoende kan voorzien in de aanpak van complexe casuïstiek. Het Veiligheidshuis bestaat al heel lang en er is al heel lang complexe casuïstiek, dus dit suggereert een beetje dat het daarvoor niet kon. Ik wil graag horen waarom dat nu zo veranderd is. Ik dacht dat BurgerBelangen een vraag had gesteld over wat het verschil is tussen het mandaat en het delegeren van bevoegdheden. Ik vond het antwoord daarop onduidelijk. Graag concreet aan de hand van een voorbeeld. Er staat dat de huidige regeling komt vervallen en dat het BMC - het is mij onduidelijk wie of wat dat zijn, een onderzoeksbureau - nog gaat onderzoeken welke gevolgen het overgaan tot een Gemeenschappelijke Regeling heeft op een aantal specifieke aspecten. Ik vind het lastig om nu akkoord te gaan met die Gemeenschappelijke Regeling als we de gevolgen nog niet kennen. Graag wat meer duidelijkheid daarover. Ik begrijp ook niet goed wat er verhuist. Er wordt in de nota van toelichting gesproken over een harde breuk. Ik denk dat je dan met je hele kantoor van de ene plek naar de andere gaat. Over hoeveel mensen gaat het en waarom moet dit maximaal een ton kosten? Ik kan me dit niet voorstellen omdat het Veiligheidshuis volgens mij een samenwerkingsconstructie is waar mensen af en toe met elkaar om de tafel zitten, aan casuïstiekbespreking doen en met elkaar afspreken wie wat in die casus gaat doen. Ik wil graag een overzicht van hoeveel mensen in dienst komen van de Gemeenschappelijke Regeling. Komen zij op de loonlijst van de GR of blijven zij in loondienst van de instelling of de gemeente? Een paar jaar geleden zat het Veiligheidshuis in een toren in Heerlen. Ik ben bang dat we hier weer een zwaar bureaucratisch instituut optuigen waarover allerlei regels en juridische toestanden afgesproken moeten worden, terwijl we alleen maar zorg op maat willen leveren en regievoerder willen zijn: wat is er met deze cliënt aan de hand en welke zorg kunnen we het beste leveren? Ik maak me ook een beetje zorgen over het feit dat alle zorginstellingen zullen aanhaken. Op zich is het goed dat de zorg meegenomen wordt, maar dit kan ook ten koste gaan van de privacy van mensen. Als jij bijvoorbeeld een psychiatrische aandoening hebt, je doet een winkeldiefstal waardoor je meteen in die molen van het Veiligheidshuis komt. Er wordt dan van alles over je uitgestort en de woningcorporaties, de zorginstellingen en de gemeentelijke uitkeringsinstanties weten alles van je. Ik vind dat een hele enge ontwikkeling. Op één of andere manier moet er een garantie in de regeling komen dat niet iedereen zomaar informatie over je kan opvragen. Ik zou dat een ernstige inbreuk vinden. Maar aan de andere kant begrijp ik wel dat de mensen die over iemand een overleg hebben, dat inzicht wel moeten hebben. Het is lastig, maar ik wil graag van u horen of daar rekening mee gehouden is of aan gedacht werd? Ik wil dus een overzicht van het personeel, en dan ook qua functie. Hoeveel managers,

directeuren, onderdirecteuren en uitvoerende mensen? In de bijlage wordt de doelgroep van het Zorg- en Veiligheidshuis omschreven. Die beschrijving is wat ons betreft op iedereen die hier zit van toepassing. Ik denk dat - gezien wat ik voorgaand zei - dat wat specifieker moet zijn, bijvoorbeeld dat er altijd sprake moet zijn van een strafrechtelijke kant als iemand onder de hoede van het Veiligheidshuis genomen wordt. Over de casuïstiekbespreking staat er dat er een doorbraak geforceerd moet worden als het hulpverleningsproces stagneert. Wat wordt daar precies mee bedoeld? In hoeverre wordt er rekening gehouden met de rechten die mensen hebben, zelf als je een strafrechtelijk feit hebt gepleegd? Je hebt nog steeds het recht dat niet iedereen alles van jou weet en je kan niet verplicht worden om hulp te aanvaarden die je niet wil. Dat waren mijn vragen en opmerking. Ik ben heel blij dat de griffier het ontwerpbesluit heeft aangepast. Want waar stemmen we mee in? We geven hiermee aan dat het goed is om deel te nemen aan een GR en zijn akkoord met het concept wat hier ligt, maar toch weten we niet alles. Ik vind dat we dat als raad niet kunnen doen en we moeten zeggen: "Ga maar even zo door en we zien het wel tegemoet." Hier hoeft geen ontwerpbesluit te liggen dat de suggestie lijkt te wekken dat wij al instemmen met het aangaan van een GR. Ik vind dat we daar wat steviger over in debat mogen gaan. Kan er ook duidelijkheid komen over wat het betekent als wij als raad instemmen met een concept regeling? Ik begrijp dat niet zo goed, en misschien kan daar wat helderheid over komen. Dat was het voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel. We gaan door naar de Ouderenpartij. De heer Schlenter.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Dank u wel, voorzitter. De Ouderenpartij heeft kennisgenomen van de stukken. Naar aanleiding van die stukken hebben we schriftelijke vragen gesteld en die zijn naar ons oordeel zeer duidelijk en helder beantwoord. We hebben nog wel een kanttekening: als dit samenwerkingsverband niet leidt tot besparingen, wat is de noodzaak ervan dan? Maar goed, die vragen zijn uitgebreid aan bod geweest en zijn duidelijk nu. We hebben geen aanvullende vragen meer. We hebben wel een beetje hetzelfde ambivalent gevoel als Ons Kerkrade, namelijk de zoveelste Gemeenschappelijke Regeling. Maar ook de Ouderenpartij begrijpt dat er geen alternatief is. Gelet op de bemensing van het Algemeen en Dagelijks Bestuur hebben wij er alle vertrouwen in. Dat was het voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel. Mag ik een verhelderende vraag stellen? Mevrouw Wevers, een verhelderende vraag. U zegt liever geen Gemeenschappelijke Regeling

Fractie SP

maar dat u geen alternatief zit. De alternatieven liggen er nog steeds. Al jaren functioneert het Veiligheidshuis goed en hoorden we niet eerder dat het jasje privaatrecht - wat dat dan ook moge betekenen - niet goed paste. Het gaat erom dat we met z'n allen ervoor zorgen dat er goede hulp en zorg verleend wordt en dat we voorkomen dat mensen verder afglijden in de criminaliteit. Dat is het doel. Voor mij is de Gemeenschappelijke Regeling niet de enige manier om dat te organiseren. Of denkt u dat er geen andere manieren zijn? Meneer Schlenter, wilt u daarop reageren?

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Jazeker, voorzitter. Wij kunnen deze niet bedenken en dat heb ik volgens mij in mijn eerste termijn ook aangegeven. Ik denk dat de noodzaak besproken is waarom het huidige jasje niet meer past, en waarom men meent te moeten opschalen naar een Gemeenschappelijke Regeling. En gelet op de problematiek die zich hier in Zuid-Limburg afspeelt, heeft de Ouderenpartij daar wel een gevoel bij. Dank u wel. We gaan naar het CDA.

Fractie CDA

Dank u wel, voorzitter. Het is misschien een herhaalde zet, maar we kunnen ons vinden in de vragen die gesteld zijn door andere partijen. Onze dank ook voor de snelle beantwoording. We willen wel aangeven dat we soms als raad ver afstaan van Gemeenschappelijke Regelingen. We hopen dat we hierop grip kunnen blijven houden. Verder hebben wij geen aanvullende vragen meer en kunnen instemmen met een positieve zienswijze.

A. Gramsma voorzitter

Dank u wel. Burgemeester, u mag van daaruit delegeren wie er antwoordt.

dr. T.P. Dassen-Housen burgemeester

We hebben een rare situatie. Als ik u vraag wanneer u als raad voor de laatste keer hebt gesproken over het Zorg- en Veiligheidshuis, ben ik ervan overtuigd dat u diep moet graven omdat het een regeling is die bij het college, de zeven Parkstad burgemeesters en drie burgemeesters in het Dagelijks Bestuur zit. Nu willen we daar een Gemeenschappelijke Regeling van maken, omdat ik heb aangegeven dat de wethouders Zorg en de

raden op geen enkele wijze hierbij betrokken zijn. Hoewel wij bij gemeenschappelijke regelingen altijd het gevoel hebben dat het op afstand gaat, is het in dit geval wel iets dat het Zorg- en Veiligheidshuis meer in uw blikveld richt. Het is niet zo dat er opeens een nieuw construct is. Er wordt een andere regeling gemaakt, een andere rechtspersoon en daarom ligt het concept voor en stemt een gemeenteraad - net als de zes andere Parkstadgemeentes - in met een concept regeling en dan wordt het een definitieve gemeenschappelijke regeling. Dus ook met uw aanpassing blijft het nog altijd een normale gang van zaken dat wij u een conceptregeling Gemeenschappelijke Regeling voorleggen. Dus dit is een jasje wat zowel de wethouders Zorg beter gaat passen, omdat zij onderdeel uitmaken van het Algemeen Bestuur. Ik heb uitgelegd dat deze meneer onder de hiërarchische verantwoordelijkheid valt van de directeur in de gemeente Kerkrade, maar aangestuurd wordt door zeven burgemeesters. Dat wringt en is raar. De OR van de gemeente Kerkrade heeft iets te zeggen over deze meneer en de andere personeelsleden, terwijl de zeven burgemeesters van Parkstad erover gaan. Dus ik kan het niet duidelijker maken dat dat het jasje is wat vreem is en niet erg past. Er werken 31 mensen bij het Veiligheidshuis. Het is niet een organisatie waar van alles bij elkaar geraapt wordt en allerlei partners zitten. Ik nodig u van harte uit om daar eens een kijkje te gaan nemen, want ik heb het gevoel dat het niet helemaal scherp op uw netvlies staat. Daar zorgen 31 mensen voor mensen die om wat voor reden dan ook in een moeilijke situatie terecht zijn gekomen. Zij behandelen die casuïstiek altijd op basis van wet- en regelgeving. De component toevoeging van zorg is enkel alleen om mensen beter een steun in de rug te zijn. Alle wet- en regelgeving en privacyprotocollen waarborgen altijd dat we daar niet buiten ons boekje gaan. Dus u hoeft daar echt niet bang voor te zijn. Wat verhuist er? Deze 31 mensen verhuizen. We hebben dat met elkaar in de regio besproken, omdat wij een doorontwikkeling zien van dat Zorg- en Veiligheidshuis. U weet allemaal dat Heerlen-Noord een belangrijke rol gaat vervullen in de aanpak van preventie, gezag en allerlei andere dingen. Het is de bedoeling dat in Heerlen-Noord alle partners die in die keten actief zijn, in diezelfde huisvesting komen. Wij hopen daarmee op een - met een moeilijk woord - synergievoordeel omdat mensen elkaar zien en dan sneller een linkje kunnen leggen. Je gaat nooit over het privacyprotocol heen, want dat zijn waarborgen die deze mensen tot in hun haarvaten voelen. Maar elkaar kennen maakt wel dat je sneller kunt afstemmen en we hebben als burgemeesters gezegd dat we het een goede ontwikkeling vinden dat het Zorg- en Veiligheidshuis deel gaat uitmaken van die aanpak. Vandaar dat we ook gezegd hebben dat we graag willen dat alle partners zich huisvesten in Heerlen-Noord. Nu is er een tussenstop in het PIT gebouw omdat dat gebouw nog niet gereed is. En dat kwam mooi uit omdat het huurcontract van het Activerium afliep. Dus wat verhuisd er, mevrouw Wevers? Eénendertig mensen die keihard werken en in dienst zijn van het Zorg- en Veiligheidshuis, nu in een privaatrechtelijke constructie bij de gemeente Kerkrade of bij de gemeente waar ze gedetacheerd zijn, en dadelijk onder de verantwoordelijkheid van de GR aangestuurd worden door een Dagelijks en Algemeen bestuur. Dat komt terug naar jullie bij de jaarrekening en de begroting. U heeft naar mijn idee meer een vinger aan de pols dan in de huidige situatie. Het mandaat en delegeren is iets heel anders, en is duidelijk aangegeven in de beantwoording op de vragen van BurgerBelangen. Ik denk dat het erg helder is waarom wij niet willen delegeren? Omdat wij het mandaat zelf willen houden. Zoals ik al aangaf zijn het soms ingrijpende beslissingen en daar ben je als burgemeester of wethouder altijd verantwoordelijk voor. Du daar wil je in meegenomen worden en wil je dat niet weg delegeren. Vandaar dat we die keuze maken en dat is naar mijn idee goed uitgelegd. Ten aanzien van het BMC is er volgens mij een beetje een Babylonische spraakverwarring, want dat is een bureau wat ingehuurd is om de ontvlechting van het Zorg- en Veiligheidshuis uit de organisatie van Kerkrade goed te regelen. Het zat nu op allerlei manieren in de organisatie van Kerkrade met de HRM en financiële stukken. Dat moet ontvlochten worden en daar is BMC voor ingehuurd. Niet meer en niet minder. Het Zorg- en Veiligheidshuis zorgt niet alleen voor mensen met een strafrechtelijke component want mensen die verward gedrag vertonen, zijn geen mensen die in het strafrecht thuis horen. Dat zijn mensen die onze zorg nodig hebben. Als u eens even gaat kijken wat de casuïstiek van het Zorg- en Veiligheidshuis is en haar het brede palet wat daaraan zorg wordt verleend, gaat dat meer dan alleen over het strafrecht. Op basis van uw vragen vind ik het heel mooi dat we het dashboard nog eens hebben kunnen aanleveren. Het Zorg- en Veiligheids heeft real-time een dashboard waarop iedere gemeente kan zien hoeveel casuïstiek er is. Achter elke casuïstiek zit er één persoon of een hele familie. En waar ze mee bezig zijn. Het is een misvatting dat het alleen maar gaat over mensen die met het strafrecht te maken hebben. Er zijn veel mensen die met het strafrecht te maken hebben, bijvoorbeeld ex-gedetineerden die terugkomen in de samenleving en door het Zorg- en Veiligheidshuis begeleid worden, maar er zijn ook veel mensen die in de zorgcomponent zitten en begeleiding krijgen vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis. Het is altijd heel fijn om te zeggen: wat voor kerstboom tuig je dan op? Hier zit geen kerstboom, maar één directeur met twee teammanagers en voor de rest zitten er mensen die zitten op de casuïstiek. Dus deze organisatie is lean en mean, simpel en doeltreffend georganiseerd, met het oog op de zorg voor mensen die dat nodig hebben. Waarom de kosten stijgen, heb ik al uitgelegd. Ik wil aan Mats Nijsten vragen om nog eens

toe te lichten waarom het privaatrechtelijk jasje niet meer past, want kennelijk heb ik dat niet goed uitgelegd. Misschien heb ik her en der een vraag gemist.

dhr. Nijsten Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad

Dank u wel, burgemeester. In 2017 is er gekozen voor een privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst. In de toenmalige constellatie was de meest optimale vorm om tot het Veiligheidshuis Parkstad te komen. Als je kijkt naar het nu, zie je dat de publiekrechtelijke weg toch de aangewezen weg is om op een adequate wijze te kunnen samenwerken. Waarom zeg ik dat? Er zijn op dit moment veel bewegingen in wetgevingsland en daar word je alleen maar geaccepteerd als je een publiekrechtelijke organisatie bent. Op dit moment ligt bij de Eerste Kamer de wet Samenwerking Gemeentelijke Samenwerkingsverbanden en dat gaat over privacy. Je moet een publiekrechtelijke organisatie zijn om informatie te kunnen delen. Als je een privaatrechtelijke samenwerkingsovereenkomst hebt, kun je niet delen met het Openbaar Ministerie, de politie en noem maar allemaal op. Dus zo kom je wel in positie wat betreft het privacy) en het samenwerkingslandschap, waarbij iedereen de kleppen op de juiste wijze weet af te stellen om te zorgen dat die samenwerking van de grond komt ten dienste van het cliënteel dat wij hebben. Een ander voorbeeld is dat het Openbaar Ministerie niets met gemeentes deelt. Als iemand van het Sociaal Domein Kerkrade een vraag heeft met betrekking tot een strafrechtelijk verleden van een cliënt, loopt dat via het Zorg- en Veiligheidshuis en niet rechtstreeks via de gemeente. Dus wij zijn een soort trechter waar al die informatiestromen langs gekanaliseerd worden. Dat is een voordeel voor ons als Zorg- en Veiligheidshuis, maar er is daardoor ook het vertrouwen vanuit het justitiehuis dat wij de juiste mensen en waarborgen kunnen bieden zodat de hulp in alle privacy en oplossingsgericht kan plaats vinden. Vandaar de move richting een publiekrechtelijke organisatie. Dat is het antwoord op de vraag van de SP. Het is toen zo ontstaan en nu pakken we door op het zwaarste middel van een GR zijnde een openbaar lichaam omdat je daar dan alle bevoegdheden te pakken hebt. En net zoals de burgemeester al zei, is met een Algemeen en Dagelijks Bestuur die borging in Parkstad een feit. Het BMC werd al door de burgemeester uitgelegd. Ik denk dat ik de privacy voldoende heb toegelicht. Het strafrecht heeft de burgemeester ook toegelicht. Ik ben graag bereid om nog eventuele vragen te beantwoorden.

A. Gramsma voorzitter

Dank u wel. We vernemen dat in een tweede termijn. Ik begin bij BurgerBelangen. U heeft niets voor de tweede termijn. De VVD ook niet. Hart voor Vrijheid niet. PvdA ook niet. Lokaal Alternatief niet. Ons Kerkrade niet. De SP, mevrouw Wevers.

Fractie SP

Voorzitter, dank voor de antwoorden. Ik begrijp nu het publiekrechtelijke beter. Maar begrijpt u dat ik lastig en gevoelige materie vind om mee om te gaan als je zo'n verleden hebt. Er zitten zeven burgemeesters in. Laat ik even een voorbeeld geven: kan een burgemeester of iemand anders bepalen dat een sexoffender hier niet meer in komt, waardoor die mensen straks nergens meer terecht kunnen? We kennen dit soort ingrijpen uit het verleden van een burgemeester in Brabant. Ik wil daar graag nog iets over horen. Begrijpt u mijn zorg daarin? Ik had nog de vraag gesteld waarom de doelgroep in de nota zo breed omschreven is? Want ja, iedereen kan daaronder vallen. Kunt u daar nog eens naar kijken? Ik weet dat het ook over verwarde mensen gaat en niet alleen over mensen die met het strafrecht in aanraking komen. Het gaat ook over overlast en het schaden van publiek belang. Zijn er mensen die niet onder het Veiligheidshuis vallen? Nog over die 31 mensen, ik heb altijd begrepen - maar dat was dus een misvatting - dat daar een regievoerder zat en dat de mensen die in dienst zijn van het Veiligheidshuis niet zelf de behandelingen doen. Dat klopt, oké. Komen die nu in dienst van de Gemeenschappelijke Regeling en worden ze betaald door alle gemeenten verbonden aan het Veiligheidshuis? Ja, dan heb ik het goed begrepen. Dank u wel. Het klinkt goed in de oren dat er 31 mensen zitten waarvan maar twee in de top en de rest uitvoerend. We kunnen nu nog geen akkoord geven. Ik wil de antwoorden goed tot me door laten dringen en we komen er later op terug. We komen er sowieso op terug. De Ouderenpartij. Voorzitter, ik wil even in de tweede termijn zeggen

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

wat ik in de eerste termijn niet heb gezegd, namelijk dat wij kunnen instemmen met het voorstel inclusief de wijziging bij het tweede punt. Dank u wel. Dank u wel. Het CDA. Ook niet. Dan is er misschien nog een antwoord richting de SP.

dr. T.P. Dassen-Housen burgemeester

Wie valt er nu onder het Zorg- en Veiligheidshuis? Ik probeerde dat uit te leggen aan de hand van de presentatie. We noemen dat de multiprobleem problematiek. Dat zijn mensen waar er verschillende dingen bij

elkaar komen en die we vanuit verschillende disciplines willen bekijken en beoordelen. Die mensen komen terecht bij het Zorg- en Veiligheidshuis. Mensen - en ik probeer het goed uit te drukken - die wat overzichtelijkere issues hebben worden vaak binnen het Sociaal Domein van de gemeente oppakt door onze 3D-consulenten. Is het iets waar verschillende disciplines naar moeten kijken, wat ingewikkelder is - zoals de fictieve casus van Hans - en waar een stukje historie, misbruik en overlast - dus van alles bij elkaar - dan wordt het belegd bij het Zorg- en Veiligheidshuis. De 31 mensen voeren de regie op die casussen en zorgen ervoor dat de hulpverlening op elkaar afgestemd is en daarin voortgang wordt gemaakt. Dat doet het Zorg- en Veiligheidshuis. Ik herhaal de oproep: als u daar nog een beter beeld bij wil krijgen, weet ik zeker dat Mats en zijn team u graag ontvangen om dat - in alle privacy - nog een keer uit de doeken te doen. Ik kan me voorstellen dat u daar wat verder van afstaat. De zeven burgemeesters en de wethouders zullen in dat gremium nooit over casuïstiek praten. Die doen de governance en kijken hoe het gaat met de sturing van de organisatie. Iedere burgemeester - en daarom heeft die het mandaat en wordt het niet gedelegeerd - krijgt altijd de casuïstiek over zijn/haar gemeente voorgelegd en neemt daar zelf een beslissing over. Het kan zijn - en dat hoort niet, voorzitter, bij de behandeling van dit voorstel maar heeft met het werk van het Zorg- en Veiligheidshuis te maken - dat je een veroordeelde zedendeliquent niet meer in je gemeente terug wil omdat de slachtoffers hier wonen. Het kan zijn dat je een ex-gedeteneerde niet hier wil hebben, omdat de familie van degene die hij of zij heeft omgebracht nog hier woont. Dan kijk je altijd met het Zorg- en Veiligheidshuis en met alle privacy eromheen waar deze persoon het beste wel kan landen. Want je hebt als burgemeester nog een verantwoordelijkheid voor de openbare orde in de rest van de gemeente en die beslissing ligt altijd bij mij. Daarmee hebben we echt alles beantwoord. Dank u wel. En ik denk dat ervan de uitnodiging die u heeft geplaatst,

A. Gramsma voorzitter

gebruik van gemaakt gaat worden. Goed, dan is mijn vraag: gaat dit als akkoord- of bespreekstuk naar de raad, inclusief de wijziging? Ik had gezegd dat ik het wilde laten bezinken. Maar als wij de enigen zijn,

Fractie SP

onthoud ik mij van stem. Ik weet het gewoon niet en moet daarover nadenken.

A. Gramsma voorzitter

Dat recht heeft u en op zich is dat geen probleem. Dan gaat het als aangepast akkoordstuk naar de raad. Hartelijk dank aan de mensen achter de tafel voor de zeer heldere uitleg. Wij gaan verder met agendapunt zeven: Participatieverordening

7 Ontwerpbesluit Participatieverordening gemeente Kerkrade 2023

A. Gramsma voorzitter

gemeente Kerkrade. Voor dit agendapunt is wethouder Roland uitgenodigd. De ambtelijke ondersteuning wordt gegeven door mevrouw Geraerds en mevrouw Kuijpers en de heer Habets. Deze verordening is de volgende stap binnen het thema burgerparticipatie. Op dertien maart bent u via een informatieavond geïnformeerd over de stand van zaken burgerparticipatie. Toen is er ook stilgestaan bij de verordening. De Participatieverordening is de juridische vertaling van het visiedocument dat de raad in 2022 heeft vastgesteld. Ik geef het woord aan de wethouder, indien de wethouder nog een inleiding heeft. Heel kort, voorzitter, want u heeft dat - zoals altijd - weer perfect gedaan.

J. Roland wethouder

U refereerde eraan dat wij dertien maart hier geweest zijn. Er zijn heel wat vragen gesteld, zoals over het oprichten van een vereniging. Ik heb toen als het voorbeeld het gebeuren aan de visvijver gegeven. Daar is iemand dood gebleven bij het snoeien van bomen. Je krijgt daar de juridische kwestie: wie is verantwoordelijk? Om mensen te beschermen tegen dat soort zaken heb ik toen gezegd dat dit wellicht een dingetje is om te laten uitzoeken door de Rekenkamer. De griffier heeft mij erop gewezen dat de Rekenkamer hiervoor wellicht niet in aanmerking zou komen. Een paar partijen hebben dit toch voorgelegd aan de Rekenkamer, dus laten we eerst afwachten wat daaruit komt. Joëlle Geraerds zal een korte inleiding van een tiental minuten geven. Als er daarna vragen zijn, zullen we die met veel plezier beantwoorden. Dank u wel, voorzitter. Dank u wel. Mevrouw Geraerds.

Goedeavond, ik geef graag nog even een toelichting op de Participatieverordening die nu ter bespreking voorligt. Als basis voor de Participatieverordening is het VNG-model gebruikt. Aan de hand van het VNG-model is gekeken naar hoe kunnen we deze het beste laten aansluiten op onze gemeente. Dus er zijn hier en daar best wat aanpassingen gedaan, zoals: meer definities en heldere formulering van sommige zinsneden. En dit om het zo burgervriendelijk mogelijk te maken. Het blijft een juridisch document, maar we willen wel dat het - zover dat kan - zo begrijpelijk mogelijk is geformuleerd voor onze inwoners, omdat dat wel de basis vormt voor de toepassing van burgerparticipatie binnen onze gemeente. Bij het opstellen van de verordening zijn alle juristen en beleidsmedewerkers vanuit onze gemeente betrokken geweest. We hebben een werkgroep Burgerparticipatie opgericht en ook die werkgroep is betrokken geweest bij het totstandkomen van de verordening. Er is met vele ogen gekeken aan de voorkant. De conceptverordening is vervolgens ter inzage gelegd, zodat alle inwoners de mogelijkheid hadden om daar iets van te vinden. We hebben vanuit twee adviesraden - de cliëntenraad en de AMO - hierop reacties gekregen. Die reacties zijn bij de stukken gevoegd en wil ik graag met jullie even kort doorlopen. De reacties zijn namelijk mondeling uitgebreid met de adviesraden besproken. Maar om jullie een duidelijk beeld te geven met wat er is gebeurd met de input die we hebben gekregen, loop ik die punten even kort langs. Vanuit de AMO hebben we een aantal opmerkingen gekregen en dat waren om te beginnen een aantal textuele zaken. Zij hebben gevraagd wie de lokale ondernemer is? Om dat meteen op te helderen hebben we een definitie in de verordening opgenomen, zodat het voor iedereen duidelijk is wat we daarmee bedoelen, namelijk: het gaat erom dat een ondernemer die hierin Kerkrade gevestigd is - het kan zijn dat die meerdere vestigingen heeft - ergens iets van moeten kunnen vinden. Als tweede opmerking vragen ze waarom we aansluiting zoeken bij de algemene wet Bestuursrecht. Omdat het voor inwoners niet meteen duidelijk is wat we bedoelen met bestuursorganen, hebben we in de definitie toegevoegd welke bestuursorganen we bedoelen. Vervolgens is er een textueel voorstel gedaan, namelijk: ze hebben gevraagd om nog een uitbreiding toe te passen 'in samenwerking en afstemming met'. Dat is aangepast. We hadden er al in opgenomen om de kwaliteit van lokale democratische processen te vergroten. Zij hebben gevraagd om dat aan te passen naar 'burgers meer invloed geven' zodat dat textueel wat meer aanspreekt en begrijpelijk is. Ook dat hebben wij overgenomen. Er wordt vervolgens een opmerking gemaakt en vraag gesteld over de zinsnede 'dat participatie niet wordt toegepast als het belang ervan niet opweegt tegen het belang van de verantwoordelijkheid van de gemeente voor kwetsbare groepen in de samenleving'. De reden waarom dat daarin staat - en dat is overgenomen vanuit de VNG-modelverordening - is om te voorkomen dat er ongelijkheid ontstaat door toepassing van de verordening. De vrees bij de adviesraden was: wordt dan iedereen wel gelijk behandeld, want alle inwoners zijn gelijk? Dit artikel is bedoeld om te voorkomen dat er onevenredigheid ontstaat door toepassing. Dus dat er gewoon gelijkheid is. Er wordt vervolgens een opmerking gemaakt over de aanbestedingsregels. Heel kort gezegd: we kunnen niet om de aanbestedingsregels heen, die zullen we moeten toepassen. Daar zijn wel drempelbedragen voor. En als we daaronder blijven is dat niet van toepassing, maar is het wel van toepassing, moeten we dat toepassen. Dat kunnen we er niet uitlaten. De laatste opmerking gaat over het uitdaagrecht. En die behandel ik zo meteen samen met die van de cliëntenraad want zij hadden een bijna vergelijkbare opmerking daarover gemaakt. De opmerkingen van de cliëntenraad. Zij geven allereerst aan dat zij verwachten dat de Participatieverordening verwarring kan scheppen met de Participatiewet. Ik begrijp die opmerking. Wij kunnen alleen het woord Participatieverordening als citeertitel niet aanpassen in de verordening, omdat dat het juiste juridische begrip is. Wat wij wel doen, is in al onze communicatie vanuit de gemeente praten over burgerparticipatie zodat iedereen wel weet wat we daarmee bedoelen, en dat het echt gaat om burgerparticipatie en niet over de Participatiewet wat een heel ander juridisch kader uiteraard is. De cliëntenraad stelt vragen over wat het coproduceren, meebeslissen en et cetera inhoudt, en is dat soms niet dubbel? We hebben in de definitielijst van de verordening iedere vorm van participatie opgenomen met daarbij de uitleg over wat het inhoudt en soms zit daar inderdaad enige overlap in. Om een voorbeeld te noemen: het coproduceren en meebeslissen. Bij het coproduceren wordt er meebeslist maar ook mee gemaakt. En dat is bij meebeslissen weer niet het geval. We hebben dit allemaal in de definities opgenomen om zo duidelijk mogelijk te maken wat er bedoeld wordt met welke vorm. Dan komen we bij het punt over het uitdaagrecht. Beide adviesraden waren hierover redelijk kritisch en dat had ermee te maken dat zij vrezen dat het een hoge drempel kan opwerpen voor onze inwoners. Ik zal eerst uitleggen waarom we die voorwaarden opgenomen hebben in de verordening? We vinden het belangrijk dat er continuïteit, kwaliteit, veiligheid, aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid is gewaarborgd als er sprake is van het overdragen van een gemeentelijke taak. Belangrijk daarbij is te realiseren dat er ook kleinere initiatieven en projecten mogelijk zijn, en dat is niet het uitdaagrecht. Het uitdaagrecht is het overnemen van een gemeentelijke taak met alles wat daarbij komt kijken. Daar zitten nogal wat haken en ogen aan en er komt heel wat verantwoordelijkheid bij kijken. Als gemeente dragen wij een verantwoordelijkheid over, die wij normaal

gesproken als hele gemeente dragen. Dat betekent dat wij die zorgvuldig moeten overdragen aan een collectief van inwoners en hen moeten beschermen tegen het feit dat er iets mis kan gaan. En zoals wethouder John Roland zonet al aangaf, zien we dat zulke zaken in de praktijk wel eens kunnen gebeuren. Vandaar de wens om toch een rechtspersoon op te richten, zodat er verzekeringen kunnen worden afgesloten en mensen beschermd kunnen worden. Om de drempel weg te nemen waar de adviesraden toch enige vrees voor hebben, faciliteren wij als gemeente hier volledig in. Dat betekent dat een collectief van inwoners contact met de gemeente kan opnemen en dat wij mee kijken: hoe groot is het initiatief? Willen zij het uitdaagrecht toepassen? Of gaat het om iets kleinschaligers? Kleinschaliger zou eenvoudiger geregeld kunnen worden. Gaat het om een grootschalig initiatief, dan is het uitdaagrecht van toepassing en zou er bijvoorbeeld een stichting opgericht moeten worden. Daar kunnen wij als gemeente volledig in helpen: hoe richt je een stichting op? Wat komt daarbij kijken? Het contact met de Kamer van Koophandel en et cetera. Daar kunnen wij volledig in faciliteren om dit te borgen. Dit is zo vastgelegd en opgenomen in de verordening in artikel 7 lid 6: iemand krijgt een vast contactpersoon toegewezen om hierin te helpen en ondersteunen. Verder voor de praktijk, zodra de verordening in werking is getreden zal in alle collegenota's en aan de raadstukken een kopje worden toegepast met burgerparticipatie zodat meteen te zien is of er en wat eraan burgerparticipatie is gedaan? Hoe is de participatie vorm gegeven? Want dit is het uitgangspunt van het visiedocument. De evaluatie van de verordening hebben we in de verordening zelf opgenomen. Die zal in de algehele monitoring van burgerparticipatie in Q4 van dit jaar worden meegenomen. Hierin wordt ook het uitdaagrecht opgenomen, waarbij we zullen kijken hoe dat werkt in de praktijk. Stuiten wij en inwoners tegen zaken aan? Er zou dan eventueel ook iets aangepast kunnen worden als dat echt noodzakelijk is. Tot zover de toelichting. Als er vragen zijn, stel ze gerust. Helder. Dank u wel. Dan gaan wij een rondje maken en beginnen we

A. Gramsma voorzitter

bij BurgerBelangen, mevrouw Paul.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, voorzitter. Dank u wel aan mevrouw Geraerds. Ik had nog de vraag wat u gedaan had met de opmerkingen en vragen van de AMO en cliëntenraad. Deze is nu heel uitvoerig beantwoord. Dank u wel daarvoor. De uitvoering van burgerparticipatie is vallen en opstaan. In alle plannen en projecten zal het niet altijd goed gaan. Het leerproces vergt veel evalueren en kijken waar het mis ging, als dat zo is, en beter kan. We hebben het visie document vastgesteld waarin duidelijk is aangegeven dat wij ons verder willen ontwikkelen als participatiesamenleving. De uitleg waarom keuzes wel of niet worden gemaakt, is van cruciaal belang in deze en ook de keuze in het taalgebruik. Inwoners moeten helder hebben welke mogelijkheden er zijn. Alle toelichting is voor ons voldoende geweest om akkoord te gaan met de vaststelling van de Participatieverordening en zien beloofde evaluatie over een jaar graag tegemoet. Dank je wel. Dank u wel. Ik ga door naar de VVD, de heer Creusen.

Fractie VVD

Dank u wel. Het is een helder document dat een juridisch kader vormt om de volgende stap te zetten. We zijn heel erg benieuwd naar de verdere uitvoering, de realisatie en straks de evaluatie, die we met veel belangstelling tegemoet zien. Dus dit wat de eerste termijn betreft. Dank u wel. De heer Otten.

Fractie Hart voor Vrijheid

Dank u wel, voorzitter. We hebben geen verdere vragen. We gaan akkoord met het concept. De heer Gorissen.

Fractie PvdA

Voorzitter, ook wij hebben geen vragen maar één opmerking/suggestie. Ik denk dat, met name gelet op capaciteit en mogelijkheden, is ervoor gekozen om de grote projecten te evalueren, terwijl de Participatieverordening en burgerparticipatie in het algemeen - en dat hopen we - in het alledaagse zal plaatsvinden. Dus wellicht kan daar in de loop van de tijd toch meer aandacht voor komen en dat we over een jaar - als we evalueren - ook de wat kleinere projecten - misschien steekproefsgewijs - mee kunnen nemen. Als daar wat meer aandacht voor kan komen, zou een goede zaak zijn. Voor de rest geen vragen. Dank u wel. Ik ga door naar mevrouw Szalata.

Fractie Lokaal Alternatief

Dank u wel, voorzitter. Na de visie nu een duidelijk juridisch kader. Fijn dat het nog eens is toegelicht en wat zaken zijn verhelderd. Dus wat ons betreft akkoord. Dank u wel. De heer Struver.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel, voorzitter. Wij konden ons voorheen al vinden in de participatievisie die is voorgelegd. Het is positief te horen hoeveel van het advies - zoals het duidelijker taalgebruik - is overgenomen. Het punt over de vereiste van een rechtspersoon bij het uitdaagrecht, snappen wij - na deze extra informatie - heel goed. Leuker kunnen we het niet maken, maar hopelijk wel makkelijker. Ik weet niet of een overkoepelende rechtsvorm ook mogelijk is als gemeente, waarbij de verschillende mensen kunnen aansluiten? Dat zou het een stukje makkelijker maken, maar ik weet niet of dat mogelijk is. We wachten de evaluatie af en zien wel hoe goed het gaat. Dank u wel. Dank u wel. De SP, mevrouw Wevers.

Fractie SP

Voorzitter, dank u wel. Drie opmerkingen en een vraag. Dank voor het toezenden van de adviezen van de AMO en de cliëntenraad. Wel hierbij het verzoek aan de wethouders of de griffie - dat weet ik niet - om altijd deze adviezen te krijgen. Nu hebben wij daar zelf om moeten vragen. Ik vond het heel verhelderend wat de cliëntenraad en de AMO hebben gevraagd. Heel terechte opmerkingen en fijn dat er zo uitgebreid op in is gegaan. We willen het nog even over het uitdaagrecht hebben. Hierover werd er net gezegd dat een contact van de gemeente de verzoekers begeleidt tijdens het gehele proces. Is dat ook bij het opstellen van het verzoek? Want bij lid drie staat: voldoet het verzoek niet aan lid één, kan het bestuursorgaan het verzoek buiten behandeling stellen. Wat me triggert is dat we als gemeente zelf bepalen of iets al dan niet voldoet aan het uitdaagrecht. Dat gaat dan toch een beetje stinken want als een uitdager iets van de gemeente wil overnemen, zou dit kunnen gezien worden als een concurrent van de gemeentelijke taak, ook al beweert die dat het goedkoper kan. Misschien zijn we als gemeente niet blij met alle uitdagers. Is het dan niet verstandiger om dat niet zelf te doen, maar om de opbouwwerkers van de sociale wijkteams of Impuls mensen daarin te begeleiden en verder te scholen zodat zij geholpen worden om het uitdaagrecht zo goed mogelijk onder het voetlicht te brengen? De verordening wordt pas na een jaar geëvalueerd, betekent dit dat we dit stuk volgend jaar opnieuw vaststellen? Dus dat we nu met deze verordening instemmen zoals die er ligt, we dit evalueren en dat dan dit stuk opnieuw ter stemming komt in de raad? Als dat zo is, ga ik nu niet heel moeilijk doen en kan ik ermee leven. Ik heb nog één opmerking over artikel zes, lid één, waarin staat dat het bestuursorgaan zelf bepaalt of het uitdaagrecht van toepassing is of niet. Staat er ergens uitvoerig beschreven aan welke criteria er moet voldaan worden? Ik vind dat toch lastig. Als we dit heel burgersvriendelijk willen doen, zou ik met de burger praten en kijken hoe dit beter geformuleerd kan worden. Dus de burger die dat verzoek indient hierin van wieg tot graf begeleiden en kijken hoe we hem/haar daarin tegemoet kunnen komen. Met dit zinnetje lijkt het alsof we het kunnen afwijzen. Kunt u hier iets mee? Dat was het voor de eerste termijn. Ik had nog een opmerking over artikel 7 punt 3 maar ik begrijp het zelf niet meer. Ik geef u even tijd om daarover na te denken. We gaan door naar de Ouderenpartij, de heer Schlenter.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Voorzitter, we hebben de stukken gezien. We hebben vragen gesteld en deze zijn zeer duidelijk beantwoord. Dank voor de snelle beantwoording. In de inleiding is er zonet aangegeven dat er contact is geweest met de adviesraden over de gemaakte opmerkingen. Dat vinden we heel belangrijk. We hadden vragen gesteld over de communicatie, en er zal op gepaste wijze aandacht besteed worden aan het contact met de burgers. Dat is allemaal neergelegd in deze verordening. We hebben geen vragen meer en gaan akkoord met het ontwerpbesluit. Dank u wel. Dank u wel. Het CDA, de heer Meijer.

Fractie CDA

Dank u wel, voorzitter. Onze complimenten voor het stuk. Wij zijn uiteraard voorstander van de Participatieverordening. Ik kan me nog goed herinneren dat we in de bestuursperiode 2014-2018 het right to challenge initiatief hebben geopperd. Het is goed dat we hier voortvarend mee aan het werk gaan. Hartelijk dank voor de presentatie. Dank voor de verheldering van de wethouder op het gebied van de risico's die we kunnen lopen. We stellen de rechtspositie in om de burgers of groep mensen die een rol willen opnemen in de gemeente, te beschermen. Wij zagen hierin ook een drempel en wij zijn benieuwd of er al ervaringen van andere gemeentes zijn die dit principe hanteren. Wij snappen dat je mensen, die zich vrijwillig willen inzetten, niet willen laten opdraaien voor de risico's, hoe klein dat percentage ook is. In het verlengde van de PvdA: de evaluatie vindt alleen plaats bij grote projecten, wat is de definitie van groot in deze? Qua capaciteit is dit misschien een uitdaging, maar het zou fijn om ook die kleine projecten te analyseren. Tot zover in eerste termijn. Dank u wel. Dank u wel. De heer Schlenter had een verhelderende vraag.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Nee, ik heb een opmerking en die staat helemaal los van het agendapunt. Ik kreeg een berichtje dat het geluid op de stream een minuut geleden zou zijn uitgevallen. Dank u wel. Dat wordt nu nagecheckt. Ik schors even.

SCHORSING

Wij heropenen de vergadering.

A. Gramsma voorzitter

Alvorens wij verder gaan met de beantwoording van de college tafel, nog even een mededeling richting SP. De antwoorden op uw twee openstaande vragen - heel in het begin - zijn terug te zien in de commissievergadering B&S van zestien maart onder punt 9. Als apart documentje in iBabs. Dan gaan we naar de college tafel voor de beantwoording. Ik geef de heer Roland het woord.

J. Roland wethouder

Dank u wel, voorzitter. De PvdA en het CDA vroegen of in de toekomst ook kleinere zaken geëvalueerd kunnen worden. Dat gaan we zeker doen. We hebben nu alleen de wat grotere zaken benoemd, maar het is ook belangrijk om lering te trekken uit de kleinere zaken: wat gebeurt er daar? Dus dat kan ik u zonder meer toezeggen. Mijn eigen partij had gevraagd of er een overkoepelende regeling kon worden afgesloten om mensen te beschermen. Dat kan jammer genoeg niet. Met iedereen die iets gaat doen, zal er een aparte regeling getroffen worden. Het is niet onze insteek om het uitdaagrecht te dwarsbomen. We willen dit juist promoten, want we willen de kloof tussen burgers en overheid verkleinen. Mevrouw Wevers, ik wil met u het volgende afspreken. We hebben nog niet veel ervaring met het uitdaagrecht. Wij hebben in de gemeentes om ons heen gevraagd of ze daar ervaringen mee hebben. In de gemeente Heerlen heeft een straat boomspiegels geadopteerd, en is er een vereniging opgericht. Maar daar hielden ook mensen mee op of wilden er geen deel meer van uitmaken. Ik wil met u afspreken om even af te wachten. We hebben de zaken nu geregeld met deze verordening, die we overigens niet ieder jaar opnieuw vaststellen. Maar ik zeg u wel toe dat als uit de evaluatie blijkt dat er dingen aangepast moeten worden, die aangepast zullen worden. Maar het is niet de bedoeling om deze verordening ieder opnieuw vast te stellen. Laten ons nu eerst ervaring opdoen, en als er zaken niet goed geregeld zijn, zullen we die opnieuw bekijken en aftimmeren zodat het wel goed functioneert. Dat wil ik met u afspreken. We hebben zo goed als mogelijk nu regels vastgesteld, dus laat ons beginnen met burgerparticipatie. Het is niet zo dat burgerparticipatie iets vreemds is. We hebben dat in het verleden ook altijd gedaan, maar nu hebben we spelregels en beslismomenten uitgedokterd. In kwartaal vier komen we bij u terug en zullen we de zaken opnieuw in ogenschouw nemen. Dat was het, voorzitter. Dank u wel. Dank u wel. Is er behoefte aan een tweede termijn?

A. Gramsma voorzitter

Mevrouw Wevers, Ons Kerkrade, het CDA. BurgerBelangen en VVD niet, dus ik begin bij Ons Kerkrade. Dank u wel, voorzitter.

Fractie Ons Kerkrade

Zijn er kosten verbonden aan het creëren van die rechtspersoon? En zo ja, wie betaalt deze kosten, de gemeente of de aanvrager? Mevrouw Wevers.

Fractie SP

Dank u wel. Eén vraag werd er nog niet beantwoord. In artikel zes lid één staat dat het bestuursorgaan zelf bepaalt of het uitdaagrecht van toepassing is. Kan daar nog iets meer over gezegd worden? Ik hebben inmiddels gevonden waarom ik artikel zeven punt drie wilde schrappen. Er staat: als blijkt dat het niet aan de eisen voldoet, wordt de aanvraag niet in behandeling genomen. Dat klinkt zo onvriendelijk. Ik zou liever willen dat we alle aanvragen in behandeling nemen en beargumenteren waarom een bepaalde aanvraag wordt afgewezen. Wethouder, ik ben blij met uw antwoord, maar ik wil u toch vragen om eens te overwegen/kijken of het opbouwwerk een betere inhoudelijke functie kan verrichten in deze, want zij zitten dicht bij de wijken. Je kan hen daardoor meer body geven en krachtiger maken als ze dit soort middelen kunnen inzetten om burgers te stimuleren om dit soort middelen in te zetten en gebruik te maken van dat uitdaagrecht. Misschien kan u eens met de betrokken partijen hierover. Dat was het voor de tweede termijn. Voorzitter, mag ik over die laatste opmerking over lid drie een opmerking mogen plaatsen richting de SP? Natuurlijk. Er staat een kan-bepaling, en dat wil niet zeggen dat het college die altijd naast zich neerlegt. Ze kunnen het wel doen.

Fractie PvdA

Ik neem aan dat er onderling overleg plaatsvindt over hoe je die aanvraag kan completeren, maar als dat tot in den treure niet compleet is, dan kan je... het is dus een kan-bepaling. Het is niet zo dat het altijd gebeurt. Het CDA.

Fractie CDA

Dank aan de wethouder voor de toezegging dat erin de toekomst ook naar kleinere projecten wordt gekeken. Rest nog even de vraag: wat is de definitie van een groot en een klein project? Ik weet niet of dat in een voorbeeld geduid kan worden. Een ander punt wat wellicht meegenomen kan worden - richting onze burgers en de raad - en om het enthousiasme aan te wakkeren, is een openbare lijst met daarop alle initiatieven of participatieprojecten die binnenkomen. Ik weet niet of dat kan en mag, maar dat zou wel fijn zijn om te weten. Dank u wel. Dank u wel.

A. Gramsma voorzitter

Ik geef het woord aan de wethouder. Ik antwoord even op dit laatste.

J. Roland wethouder

Uw collega's van de PvdA hebben tijdens de algemene beschouwingen een motie ingediend. Dit zou daarin meegenomen kunnen worden, en in de loop van de tijd komen we daar nog op terug. De Duitser zegt het mooi met artikelen: "Sie hören from mein Anwalt" en ik heb er hier twee naast mij zitten. Zij geven daarop antwoord. Ik houd niet zo van artikelen. Ik heb daar niet zoveel verstand van.

J. Geraerds gemeente Kerkrade

Om te beginnen met artikel zes lid één, waarin geduid is dat het bestuursorgaan besluit over de toepassing van het uitdaagrecht. Of dit wordt toegepast hangt af van artikel acht. In artikel acht wordt het beoordeeld en als er wordt voldaan aan die beoordeling, wordt het toegewezen. Voor artikel zeven lid drie geldt de kan-bepaling. De reden waarom we dit lid opgenomen hebben is omdat een aanvraag aan een aantal criteria moet voldoen zodat we deze deugdelijk en fatsoenlijk kunnen beoordelen. Als er informatie ontbreekt, vragen we aanvullende informatie zodat we de aanvraag in behandeling kunnen nemen. Dat is het uitgangspunt. Maar als het voor ons niet mogelijk is om hem in behandeling te nemen omdat we te veel informatie missen, kan die buiten behandeling worden gesteld. Vandaar die kan-bepaling omdat het uitgangspunt niet is om het buiten behandeling te stellen. Voorzitter, mag ik nog een laatste opmerking maken? Natuurlijk.

J. Roland wethouder

Mevrouw Wevers, u stelde de vraag of wij stakeholders - zoals Impuls en Radar - hierin meenemen om de burgerparticipatie te promoten. Ik kan u toezeggen dat we daar intensief mee bezig zijn. In ieder spreekuur attenderen we de mensen hierop. We hebben twee bijeenkomsten gehad met de stakeholders. Zij kennen de wijk en weten hoe ze achter die voordeur moeten komen, en vandaar dat we hen hierbij betrekken. Zij zijn erg geïnteresseerd om hieraan mee te werken. Dat was het, voorzitter. Dank u wel. Nog even over de grotere en kleinere projecten en

K. Kuijpers gemeente Kerkrade

een laatste opmerking over het toetsen van de burgerinitiatieven. Het begint met een burgerinitiatief en het is niet zo dat al de punten die hierin staan aangegeven al helemaal geconcretiseerd zijn. Als gemeente helpen wij - ook nu al - burgers die initiatieven indienen. We maken hen bewust over de kosten die ermee gemoeid zijn. Hoe wordt het financieel afgedekt? Hoe zit het met de organisatie? Wij werken daarin nauw samen met de andere partners die actief in de wijk zijn, zoals een Impuls. Gedurende het traject merk je op een bepaald moment ook hoeveel verantwoordelijkheden burgers kunnen of willen op zich nemen. Bij een aantal burgerinitiatieven doen wij ook zelf een deel om het idee in de praktijk te kunnen toepassen. De vraag met betrekking tot kleinere en grotere projecten. Het verschil zit in het participatieniveau. We hebben het in de Participatieverordening zo bedoeld - en vandaar de associatie met grotere projecten - als het op het niveau van adviseren, coproduceren en meebeslissen ligt. We hebben ook het raadplegen en informeren, en dat is meer bij de iets kleinere projecten het geval. Dat is de globale schifting die we daarin hebben aangebracht. We kunnen aan de burgers van de iets kleinere projecten vragen hoe ze het informeren en raadplegen ervaren hebben.

A. Gramsma voorzitter

Mevrouw Van Drunen wil nog iets vragen. In het antwoord van de wethouder werd er gewezen op de motie

Fractie PvdA

die aangenomen is in de motiemarkt, maar ik begrijp de link niet met de oproep van het CDA om een openbare lijst te hebben van alle burgerinitiatieven. Als je gaat naar de site van Almere, waar ook een motiemarkt gehanteerd wordt,

J. Roland wethouder

staat daar er een lijst met allerlei projecten die burgers aangedragen hebben zelf uit te voeren of uit te laten voeren. Ik dacht in mijn jeugdige lichtzinnigheid om die lijst ook te gebruiken, maar ik was te snel. Dank u wel voor de terechtwijzing. Goed, ik concludeer dat er een toezegging is gedaan om te evalueren

A. Gramsma voorzitter

richting kleinere projecten. En indien nodig bij het ontwerpbesluit aangeboden. nodig worden bij het ontwerpbesluit. Kan dit als akkoordstuk door na de raad? Ja, dan is dat bij deze gebeurd. Dan wil ik de mensen achter de colleegetafel hartelijk danken voor jullie inbreng en vraag ik de mensen van het management naar voren. Wij gaan meteen verder met agendapunt acht: managementinformatie. Hiervoor zijn uitgenodigd: de heer Roland, de heer Van Drunen,

8 Managementinformatie Sociaal Domein

A. Gramsma voorzitter

de heer Paas en de heer Marcel Bakker. Normaal doe ik een inleiding, maar de wethouder heeft mij gevraagd om dit zelf te mogen doen. Dus bij deze, wethouder, aan u het woord. Dank u wel, voorzitter.

J. Roland wethouder

Ik ben de coördinerende wethouder Sociaal Domein. We zijn met vieren, maar wethouder Schlangen kijkt van thuis. Ik wens hem van hieruit beterschap. Dames en heren, wethouder Paas is verantwoordelijk voor de WMO, wethouder Van Drunen voor Jeugd en ik voor de rest van het sociale domein. Wethouder Paas zit hier met een dubbele functie, want als wethouder Financiën gaat hij over de financiën in het sociaal domein. Marcel Bakker heeft een presentatie voorbereid. Die hebben jullie als het goed is gehad, en hij zal er zo meteen doorheen lopen. Mochten er vragen zijn, horen we dat graag. Dank u wel. Voorzitter, een kleine correctie. Ik zit hier niet als wethouder Financiën

J.P.M. Paas wethouder

vanavond.

A. Gramsma voorzitter

Ik geef het woord aan de heer Bakker.

M. Bakker gemeente Kerkrade

Zoals gewend, de periodieke managementinformatie sociaal domein. De peildatum qua cijfers/getallen is één maart, maar financieel gezien is dat vandaag om zes uur vanmiddag. We proberen dat altijd zo actueel mogelijk te houden. Allereerst even de bekende varkentjes: het minimabeleid staat op rood - daar ga ik dadelijk dieper op in - en de anderen staan op groen of geel. Allereerst het aantal klanten: op peildatum één maart maken 6.680 unieke personen in Kerkrade gebruik van een voorziening die gerelateerd is aan het sociaal domein, zijnde: WMO (4.770), bijstand (1.451) en jeugdzorg (929). En 6.680 mensen is 15 procent van de bevolking. Daar zijn uiteraard ook gezinnen bij betrokken. De Participatiewet: sinds medio 2021 is er een flinke daling in het bestand. Een aantal jaren geleden zaten we op bijna 2.000 en nu dus op 1.451. Het daalt nog steeds maar niet meer zo stevig, en dat is logisch als je vanuit een hoger aantal komt. In de regio zien we hetzelfde verloop en daar daalt het wel wat sneller maar heeft ermee te maken dat wij eerder een daling hebben ingezet. Vorige keer ben ik wat dieper ingegaan op het financiële en dat doe ik vandaag weer, omdat het belangrijk is dat dat bij iedereen goed op het netvlies zit. Het is zo dat wij te maken hebben met een verandering aan de inkomsten- en de uitgavenkant. Jullie weten dat het wettelijk minimumloon afgelopen jaar - even uit mijn hoofd - gestegen is met 14 procent. Dat is ook één op één gerelateerd aan de bijstand. De kosten zijn daardoor gestegen. Wat het effect per saldo zal zijn op het budget kan ik - en trouwens niemand - iets over zeggen, want er is veel aan de hand in de wereld zoals de oorlog in Oekraïne. Conjunctureel is het heel moeilijk om voorspellingen te doen. Menig econoom heeft hoofdpijn van allerhande doorrekeningen die hij denkt te kunnen maken, maar de één zegt dit en de ander dat. Dat maakt het voor ons als ambtenaren lastig om een voorspelling te maken, ook op het gebied van dit domein. Ik heb daar vorige keer ook al iets over gezegd. In 2017 hebben we aan een extern bureau gevraagd om advies, en wij hebben hen ook dit keer gevraagd om advies te geven over enerzijds de inkomstenkant - dat is niet zo heel erg lastig want in april krijgen we een beschikking van het Rijk en in september nog één die wat zegt over 2024 - en anderzijds de uitgavenkant want die is lastig te voorspellen. Dit onderzoek is momenteel gaande en wij verstrekken data aan dat bureau. Ik heb niet alleen gevraagd om een cijfermatige exercitie maar ook om de benchmarken met ontwikkelingen in het land en meerdere scenario's aan ons voor te leggen.

Waarom is dat belangrijk? Omdat we een meerjarige doorkijk moeten maken in de begroting, en zeker als de begroting onder druk staat op sommige fronten. Het belangrijk om meerdere scenario's doorgerkend te krijgen om zo in gesprek met de verantwoordelijke wethouder en de raad te gaan over welk scenario we daarin meenemen. De resultaten van het onderzoek verwachten we in mei, maar ik heb net gezegd dat de beschikking/de inkomstenkant die we in september krijgen voor het meerjarig perspectief belangrijker is dan deze van april. Daarom hebben we aan dat bureau gevraagd om in september een actualisatie te doen op basis van de cijfers die dan voorliggen. Het minimabeleid en de schuldhulpverlening. Deze cijfers zijn niet zo erg spannend. De donkerblauwe balken - dus de cijfers - voor 2023 zijn ongeveer even hoog als deze op hetzelfde moment vorig jaar. Dat correspondeert een beetje met het bestand: het was dalend maar wel redelijk stabiel het afgelopen jaar. Wat behelst dat minimabeleid? Het minimabeleid bestaat uit drie onderdelen: de bijzondere bijstand, de individuele inkomenstoelage en het bedrag dat mensen krijgen om deel te nemen aan de samenleving en dat noemen we de sociaal-culturele activiteiten. Het totale bedrag staat rechts: voor de bijzondere bijstand om en bij de 1.8 miljoen, de IIT (individuele inkomstentoeslag- om en bij de 450 en de sociaal-culturele 350.000. In totaal 2,5 miljoen. U ziet daar een getal staan van 1,4 miljoen. Ik ben onderhand al een tijdje werkzaam in dit werkveld, en ik kan u zeggen dat dit bedrag de afgelopen jaren enorm gestegen is. Tien jaar geleden stond ik hier ook en stond er een bedrag van rond de acht ton. Die explosieve stijging dateert van het afgelopen jaar en dit doordat steeds meer mensen in de problemen zijn geraakt, en op basis van rechterlijke uitspraken beschermingsbewind en dat soort zaken hebben gekregen. Dat kunnen we als gemeente heel moeilijk beïnvloeden. Dit betekent - en dat hebben we al vaker in deze commissie gedeeld - dat de budgetten voor minima en schuldhulp een tekort laten zien. Dat tekort hebben we de afgelopen jaren steeds afgedekt uit de reserve sociaal domein. Die oplossing/optie is niet meer opportuun op basis van de keuzes die vorig jaar gemaakt zijn. We zullen dus nu bij de begrotingsvoorbereiding 2024 samen moeten kijken hoe we dat oplossen. Daar komen we uiteraard later op terug. We hebben ook te maken met een aantal risico's bij de ontwikkelingen bij de GR en de kredietbank, en er is die volumegroei. Niet alleen mensen aan de onderkant van de samenleving komen in problemen, maar ook de mensen met een laag middeninkomen. Wat betreft de energiecrisis - daar kom ik dadelijk op terug - is er gelukkig nog steeds de helpende hand vanuit het Rijk. Hopelijk blijft dat zo, want daarmee kunnen we die mensen soelaas bieden. Maar als dat wegvalt, wordt dat een uitdaging. Reïntegratie: het is goed om in de smiezen te hebben uit welke twee delen dat bedrag bestaat. Het gaat over 20,8 miljoen waarvan 18,6 één op één naar de WSW gaat. En dat is onze Gemeenschappelijke Regeling die de Wet Sociale Werkvoorziening voor ons uitvoert. Die 18,6 is het geld dat wij vanuit de gemeente storten om de Kerkraders die een WSW-indicatie hebben aan de gang te houden. Er blijft dan ongeveer 2 miljoen over - en dat noemen we het werkdeel - waarmee we zorgen dat we die 1.451 mensen een zetje in de rug kunnen geven om de stap te zetten naar werk. Zo hebben we een overeenkomst met HELLUM die mensen op goede manier ondersteunt. In onze bedrijfsvoering hebben we ook soms mensen van buitenaf nodig om ons te helpen. En mensen met individuele trajecten worden ook vanuit dit budget betaald. Ik heb net al iets over de energietoelage gezegd en we hebben reeds eerder toegezegd dat we u daarin meenemen. We krijgen hiervoor geld van het Rijk. Er zijn 4.500 toekenningen gedaan. Eén van de volgende dagen/weken krijgen de mensen een volgend deel van dat bedrag, conform datgene wat we vanuit het Rijk krijgen toebedeeld. De WMO: u ziet hier de bestandsontwikkeling op voorzieningenniveau en die is niet heel erg schokkend. Desalniettemin is er wel een stijging: vorig jaar 8.448 en dit jaar 8.702. Deze sheet kennen jullie allemaal en daarin wordt een verdeling gemaakt voor waar het geld naartoe gaat, en dat is naar: begeleiding, dagbesteding, APH, vervoer, gehandicaptenparkeerplaatsen rolstoelen en woonvoorzieningen. Financiële zin: op basis van de huidige inschatting komen we uit met het geld dat we daarvoor hebben. Echter is er wel druk op het budget. Het heeft te maken met de inhoud, want er is sprake van volumegroei op het gebied van hulp in het huishouden en begeleiding. Maar waar we ook mee te maken hebben en dat geldt voor de hele zorg, is de druk op de CAO's. Wij als ambtenaren hebben er wat bijgekregen. Ik las gisteren een stuk in de krant dat er 15 procent bijkomt voor het streekvervoer de komende 27 maanden. De druk op de werkgevers in de zorgcomponent is enorm. Ik was recent nog in het ziekenhuis en in het Atrium ziekenhuis hangen allemaal spandoeken waarin men oproept voor meer loon. Dat geldt ook voor de zorgsector in de jeugd en de WMO. Als er vaak iets op het vlak van de CAO gebeurt, worden wij door het Rijk daar wel op de één of andere manier voor gecompenseerd. Alleen, die druk op de CAO is er en als daarin het één en ander verandert, betekent dat wel iets voor de gemeentelijke budgetten. Daarnaast lopen er allerhande aanbestedingen, waarbij het altijd afwachten is wat eruit komt. We proberen met de zorgpartijen tot andere en nieuwe constructies te komen om ervoor te zorgen dat de burger zoveel mogelijk de zorg krijgt en blijft krijgen die hij/zij nodig heeft. Dan jeugd: je ziet dat het aantal personen dat vorig jaar - 1004 - en dit jaar - 1003 - gebruik maakt van een jeugdvoorziening gelijk is. Je ziet ook dat het verloop stabiel blijft. Dit is de verdeling en daarvan heeft u al eerder kennis kunnen nemen. Dit is de budgetontwikkeling: als je sec kijkt naar de zorgen in natura binnen het jeugddomein is er vanaf 2019 een enorme stijging van die kosten.

Gelukkig heeft het Rijk dat ook gezien en werden we de afgelopen jaren voor een groot deel gecompenseerd. Vorig jaar hebben we een flink budget erbij gekregen, maar dat was hard nodig als je ziet wat eraan de kostenkant de afgelopen jaren is gebeurd. Er wordt dan gezegd dat het aantal jeugdigen in de jeugdzorg enorm gestegen is, maar dat is dus niet waar. Dat aantal is de afgelopen jaren stabiel in Kerkrade. We hebben wel een enorme stijging van het aantal arrangementen per individu gezien. De taskforce jeugd - zoals een aantal mensen die hier al langer zitten wel wetten - heeft hier hard aan gewerkt en gekeken naar hoe we de onnodige arrangementen konden beteugelen. In de vierde rij ziet u de enorme stijging van de gemiddelde kosten per klant: van 11.400 in 2020 naar 14.400 in 2022. Gelukkige hebben we geen negatieve prognoses meer zoals we die de afgelopen jaren hadden. Ik heb hier eens gestaan en een getal van 6 miljoen moest noemen. Dat is niet meer aan de orde, ook dankzij het Rijk waar er de afgelopen jaren wat herstelwerkzaamheden hebben plaatsgevonden. Desalniettemin hebben we nog altijd een verwacht tekort voor dit jaar van anderhalf miljoen. Het is voor ons allemaal afwachten wat de hervormingsagenda zal opleveren. Er staat veel over op de VNG site en op het binnenlands bestuur. Normaliseren is een toverwoord, en ik denk persoonlijk een heel belangrijk woord in dit kader. Maar hoe daar handen en voeten aan te geven en wat dit gaat betekenen in budgettaire zin, is nog een beetje afwachten. Tot zover mijn presentatie. Hartelijk dank. Even laten inzakken en dan beginnen we met de eerste termijn.

A. Gramsma voorzitter

Mevrouw Paul.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, voorzitter. We hebben de presentatie gezien van de managementinformatie Sociaal Domein. Zeker door alle omstandigheden zijn voorspellingen moeilijk te doen. Goed is het voornemen een benchmark te doen en wij zijn benieuwd naar de resultaten hiervan. Een aandachtspunt is zeker het stuk participatie minimabeleid schuldhulpverlening. We zijn geschrokken van de explosieve stijging bij het punt bewindvoering, maar begrijpelijk ten aanzien van alle ontwikkelingen die op dit moment aan de orde zijn in onze samenleving. We willen geen inwoners in de kou laten staan en hulp aan hen moet zeker geboden worden. Gekeken moet worden hoe de tekorten gecompenseerd moeten worden. Er is nog steeds een stijging bij het onderdeel hulp bij het huishouden te zien. Zolang de regelgeving in deze zo blijft, zullen wij waarschijnlijk deze stijging ook blijven zien. Ook zijn wij benieuwd naar de hervormingsagenda. De informatie die wij vandaag kregen was heel helder en duidelijk. Dank daarvoor aan meneer Bakker. We hebben verder geen vragen meer. Dank u wel. Ik geef het woord aan de VVD, de heer Creusen.

Fractie VVD

Dank u wel, voorzitter. Het is duidelijk waar de uitdagingen in zitten. Ik sluit mij aan bij de vorige spreker. Er komen nog wat uitdagingen op ons af. Dit is een financieel kader waarbij gekeken wordt: hebben we de doelen bereikt? Gaan we die halen? Dat zegt niets over de kwaliteit en is dus één kant van het verhaal. We zijn heel erg benieuwd naar het verdere vervolg en naar wat het benchmarkonderzoek straks gaat opleveren. Gaan we meer grijp krijgen op toekomstige uitgaven? Dank u wel. Dan ga ik door naar de heer Otten.

Fractie Hart voor Vrijheid

Dank u wel, voorzitter. Geen verdere vragen. De heer Gorissen.

Fractie PvdA

Dank u wel, voorzitter. Van onze kant weinig vragen, en deze betreffen twee aspecten die ons opvallen in de presentatie. Dat gaat dan onder andere over de bewindvoering. Enerzijds betreft dat een stijging van het aantal cliënten, tegelijkertijd is de vraag of bewindvoering - net zoals veel zaken in land en de maatschappij - niet te veel een markt aan het worden is. Hoe verhoudt zich enerzijds het nodig hebben van hulp en het geholpen worden tot het zijn van een verdienmodel anderzijds? Daar heeft mijn fractie geen zicht op, maar wellicht dat dat bij het college wat scherper op het netvlies staat. Vraag twee: op slide nummer 15 staat bij jeugd een bedrag van 10 miljoen wat er de jaren daarvoor niet staat. Is dat omdat ervoor een andere indeling is gekozen? Waar komt dit precies vandaan? Verder zien we in de presentatie - en dat is een opmerking - dat we ontzettend afhankelijk zijn van het Rijk en de provincie. Die afhankelijkheid zien we in positieve en in negatieve zin. Dat is een opmerking en geen vraag. Dank u wel. Ik geef het woord aan mevrouw Szalata.

Fractie Lokaal Alternatief

Dank u wel, voorzitter. Wat ons betreft was dit heldere informatie. Het is duidelijk waar de pijnpunten liggen. Ik sluit me aan bij de opmerkingen van mijn voorgangers. Dank u wel. De heer Moonen.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me ook aan bij de vorige sprekers. Het is alleen de vraag: hoe en waar we het geld vandaan halen om die tekorten op te vullen? Dank u wel. Mevrouw Laumann.

Fractie SP

Dank u wel, voorzitter. We hebben een paar vragen. Op pagina vier staat: er is gestart met een extra onderzoek waarvan de resultaten in mei bekend zijn. We willen graag weten: waarover gaat het onderzoek? Wat wordt er onderzocht? We willen graag de resultaten in mei ontvangen als het onderzoeksrapport er is en niet pas in september via een presentatie. Pagina vijf: de bijzondere bijstand gaat van 480.000 naar 420.000. Wat is de verklaring hiervoor in deze moeilijke tijd? Want als we kijken naar de bijzondere bijstand vanuit het SCA, zien we dat deze is toegenomen voor de culturele activiteiten. Pagina zeven: participatie minimeerbaar schuldhelpverlening. De voortgang is duidelijk in het geding. Er staat een rood kruis. Dat zei de heer Bakker. Begrijpen we goed dat een gat is van 1,9 miljoen dat in de begroting van 2024 moet worden opgelost? De heer Bakker zegt dat we de afgelopen jaren steeds uit de RSD gedaan hebben. We hebben nu besloten om het RSD toe te voegen aan de begroting, maar dat wil niet zeggen dat we geen keuze maken om een gat op te lossen. Dat moet opgelost worden uit diezelfde begroting en niet een jaar daarna, want als ik het goed begrijp, wordt het pas opgelost met de begroting van 2024. Hoe wordt dan het gat in de begroting opgelost? Want dan moeten we twee gaten vullen in 2024. Daar had ik toch graag wat uitleg over willen krijgen. Pagina acht: participatie re-integratie. Dat is niet conform de planning en er staan enkele aandachtspunten. Wij vragen ons af: wat zijn die aandachtspunten? Dat is een heel sumiere managementinformatie en geef wat meer informatie over wat dat allemaal inhoudt en hoe dit wordt aangepakt en opgelost. We ontvangen graag een plan op papier over de aandachtspunten. Pagina negen: de energietoeslag. Er is in totaal een bedrag van 5.631.600 euro uitbetaald. Hoeveel heeft de gemeente van het Rijk ontvangen hiervoor? Dat missen we. Waarom staat dit bedrag niet hierin verwerkt? Dat is toch belangrijk. Verder staat dat studenten jonger dan 27 jaar met studiefinanciering een afwijzing hebben gekregen, maar de studenten hebben toch ook recht op de energietoeslag. Dus graag een antwoord daarop. Op pagina tien: het voorzieningenniveau van de WMO. Er is een stijging van het aantal voorzieningen. Die worden vooral veroorzaakt door een stijging van hulp bij de huishouding en is vaak het gevolg van tijdelijke hulp. We zouden graag willen zien dat er een scheiding gemaakt wordt. Zoals jullie weten, heb zelf mijn enkel gebroken vorig jaar. Ik had acuut hulp nodig, maar er was een wachtlijst van twaalf weken. Ik heb toen met de wethouder contact opgenomen en het is goed gekomen, maar ik tegen mensen die vanuit een ziekenhuissituatie of door een val acuut nodig hulp nodig hebben, kan je niet zeggen dat er een wachtlijst is van 12 weken. Ik wil graag een kolom toegevoegd zien over wat eraan acute hulp is geleverd en wat aan permanente hulp. Ik denk dat je er dan beter op kan inspringen. Voor de acute hulp moet er altijd een beetje ruimte vrij gecreëerd worden. Daar had ik graag een antwoord op. Op pagina 17 staat er bij financiën jeugdzorg dat er enkele aandachtspunten zijn. Wat zijn die aandachtspunten? Het is allemaal zo sumier. Er is een tekort van anderhalf miljoen en is dat wel begroot in 2023? De behandeling in de jeugdzorg is in kosten gehalveerd, en het verblijf is toegenomen met anderhalf miljoen. Hoe kan dat dan? Kunt u me dat uitleggen? Dat was het in eerste termijn. Dank u wel, voorzitter. Een deel van die vragen hadden ook schriftelijk gesteld kunnen worden. Dat is zo, voorzitter, maar dan krijg je een schriftelijk antwoord waarover je dan weer een vraag moet stellen. Misschien kan die managementinformatie meteen duidelijker zodat die vragen niet hoeven gesteld te worden. We gaan verder met de Ouderenpartij. Voorzitter, ik wil graag aansluiten bij de vorige sprekers.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Het is duidelijk waar de knelpunten zitten. De Ouderenpartij is benieuwd wat de benchmark gaat opleveren en wat er voortkomt uit de hervormingsagenda. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel. Dank u wel. Het CDA.

Fractie CDA

Dank, voorzitter. Dank voor de presentatie, de heer Bakker. Ik ga lekker origineel zijn, maar ook wij sluiten ons aan bij wat eerdere partijen zeiden. We staan voor enkele uitdagingen, en we zijn vooral naar de updates in mei en september. Dank u wel.

A. Gramsma voorzitter

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de wethouders. Wethouder Roland, u delegeert maar wie wat waar op antwoord.

J. Roland wethouder

Ik neem het gedeelte van mijn portefeuille voor mijn rekening. Laat ik beginnen met de vragen over de bewindvoering. Het klopt dat de bewindvoering is toegenomen. Een bewindvoerder krijgt ongeveer 1.700 euro per jaar. Als je 1,4 miljoen deelt door die 1.700 euro, dan zitten er circa 800 mensen in de schuldhulpverlening c.q. bewindvoering. Dat is zorgwekkend en de PvdA vraagt zich af of dit geen verdienmodel aan het worden is. Dat zou best kunnen. En dat was ook één van de risico's die werd gezegd door de kredietbank. Een deel van de schuldhulpverlening - en dat is het deel dat in deze presentatie stond - ligt bij bewindvoerders hier in de regio. Een ander deel gaat naar de kredietbank. Wij kunnen daar niet veel aan doen omdat een rechter samen met de cliënt bepaalt waar hij zijn bewindvoering vandaan wil halen. De kredietbank is duurder dan bewindvoering, maar bij de kredietbank zijn mensen er twee tot drie jaar eerder uit. Er zal dus best een verdienmodel zijn, maar daar kunnen wij niet veel aan doen, want wij hebben niet het recht om iemand uit bewind te halen. Jammer genoeg heeft de rechtbank er niet voor gekozen dat wij een advies kunnen geven: als je dit doet, is het misschien beter voor de cliënt. Deze kosten zijn dus moeilijk in in de hand te houden. En de laatste jaren zijn veel meer mensen in de problemen gekomen. Dat moeten we jammer genoeg constateren. De vraag ten aanzien van de energietoeslag: als het goed is heeft u twee weken geleden een raadsinformatiebrief ontvangen waarin duidelijk uitgelegd staat hoeveel geld wij van de regering gekregen hebben en wat we uitgegeven hebben. Dus wellicht kan u dat nog eens nakijken. Voorzitter, mag ik een aanvullende vraag stellen? Kort. Zet het als toelichting bij het onderwerp waar het thuishoort.

Fractie SP

Dat is toch veel gemakkelijker dan dat we in elk formulier moeten graven.

J. Roland wethouder

De raad heeft gevraagd: hoe zit het met de energietoelagen? Wanneer worden die uitgekeerd? Bij verschillende fracties waren er vragen binnengekomen: wanneer krijgen we het geld? Zodoende hebben we een raadsinformatiebrief geschreven. Het cijfer van 5,3 miljoen klopt en daarin kan u lezen hoeveel van het Rijk, welke voorschotten enzovoort. Dat hoort niet thuis in de managementinformatie, maar is extra informatie. De andere vragen leid ik door naar de heer Bakker om antwoord op te geven. U zei bij de energietoelagen

M. Bakker gemeente Kerkrade

nog iets over de studenten. In 2022 werden de studenten uitgesloten. Het Rijk heeft dat gerepareerd. Wij als gemeente Kerkrade hebben daarop geanticipeerd en die mensen krijgen nu wel een energietoelagen. Dan wat betreft de opmerking over het onderzoek: in de vorige managementinformatie - ik dacht oktober - ben ik daar ook al dieper op ingegaan en heb ik uitgelegd waarom we dat onderzoek doen. Ik wil dat graag nog een keer uitleggen. Het hele verhaal van de bijstand is complex, en we hebben daarover behoorlijk veel kennis in huis. We kunnen berekeningen en scenario's zelf maken. Ik maakte zoniet al de metafoor van menig econoom die allerhande toekomstgedachten heeft, en waarbij de één dit en de ander zegt op basis van zijn/haar modellen. En dat geldt op dit werkterrein ook. De inkomstenkant is 26,6 miljoen euro kunnen we goed doorrekenen op basis van de beschikking die we in april krijgen. We krijgen drie keer per jaar een beschikking en de beschikking die we in september krijgen kan heel anders zijn dan die van april. De beschikking van april is een bijstelling op basis van concrete ontwikkelingen die we vorig jaar in september hebben gekregen. De definitieve beschikking voor 2023 krijgen we in september. Zo zit die systematiek in elkaar. De beschikking die we in september krijgen, wordt berekend aan de hand van cijfers van het Centraal Planbureau en andere mensen die die berekeningen maken, en zijn met name gebaseerd op concrete ontwikkelingen, macrocijfer en verwachtingen op de wereldmarkt. Dat zijn inkomsten die dadelijk meer zeggen over het meerjarig perspectief. Het is geen hogere wiskunde. We krijgen beschikkingen van het Rijk en op basis van onze eigen kennis en kunde wij doorrekeningen maken. Wat ingewikkeld en lastig is, is een meerjarige doorkijk op de uitgaven. Ik zou het graag willen voorspellen maar kan dat op dit moment niet. Mijn mensen op de afdeling kunnen heel moeilijk inschatten wat de bijstandspopulatie in 2025 zal zijn. We weten wel hoeveel mensen op ARBO-leeftijd zullen uitstromen. We zien dat er in de buurt en aan de Roda Boulevard mooie bedrijven ontstaan en dat zal een positief effect hebben. Maar dan nog is het heel lastig om te voorspellen hoe die uitgaven eruit zullen zien. Daarom hebben wij aan de directie en de wethouder voorgesteld om een APE Significant als extern bureau in te huren - en er zijn twee in het land die dat heel kunnen Berenschot en APE Significant - om ons te helpen bij het maken van die meerjarige prognose zodat we in de voorbereiding op de begroting 2024 een raming kunnen maken van dat budget. We vragen aan die partij - en dat vind heel interessant - om die stukken te benchmarken op dit beleidsterrein. Dus verwacht geen benchmark voor het hele sociale domein, want daar zijn er andere bureaus voor als je dat zou willen. Ze doen onderzoeken in Groningen en Leeuwarden en ik heb hen gevraagd om de beleidsmatige suggesties die ze daar opgedaan hebben, mee te nemen in ons onderzoek, zodat we er hopelijk ook iets uit kunnen leren. Uw vraag over de

bijstand: het klopt dat het aantal iets lager is. Ik zei net dat de cijfers een peildatum hebben van één maart. En dat zegt niet zoveel. Wat bedoel ik daarmee? Het kan zijn dat er op één mei vorig jaar meer aanvragen waren afgehandeld dan dit jaar. Daarom zei ik net in mijn prestatie dat die grosso modo de aantallen in die drie delen sociaal-culturele activiteiten, bijzondere bijstand en IIT, ongelijk gelijk zijn gebleven. Als ik vandaag op de knop druk zou het kunnen dat er 520 aanvragen staan en dat het er vorig jaar 530 waren. Dus het is altijd een momentopname. Ik denk dat ik alles heb gehad op dit gebied, en anders hoor ik het graag. Voorzitter, dat was het wat mijn portefeuille aangaat. De heer Paas. Dank u wel, voorzitter. Mevrouw

A. Gramsma voorzitter

Laumann stelde dat er een kostenstijging is bij de hulp in het huishouden. In 2018 betaalde de gemeente Kerkrade 4 miljoen aan hulp bij het huishouden. In 2023 is dit 7,5 miljoen. Als dat zo doorgaat, is dit voor ons op termijn niet meer te betalen. Ik heb ondertussen gesprekken gehad met de raad van bestuur van Meander, de grootste zorgaanbieder op dit gebied. Ze

J.P.M. Paas wethouder

zijn het met mij eens: "We moeten hier iets aan doen, maar wat?" Mensen die niet zelf kunnen poetsen en er recht op hebben, moeten dat kunnen krijgen. Hoe houd je dat binnen de marges? Dat is niet gemakkelijk. Het is geen probleem om te onderhandelen over de prijs, maar wel de grote instroom. Er komen zoveel mensen met hulpvragen. Elke week komen er 70 WMO-aanvragen binnen, niet alleen voor hulp bij het huishouden. Een half jaar geleden hadden we een afhandelingstermijn van om en bij de 17 weken. Ik heb extra geld vrijgemaakt om extra personeel in te huren waardoor de afhandelingstermijn nu op elf weken ligt. Wettelijk gezien moeten we binnen acht weken een besluit nemen. Dus we zijn er nog niet. We hebben op dit moment twaalf vaste consultants en drie ingehuurde consultants. Als het zo doorgaat, hebben we binnenkort weer een achterstand. U hebt gehoord dat er tekorten zijn: 1,9 miljoen op het minimabeleid en 1,5 bij de jeugd. En dan heb ik het nog niet over de CAO en de loonstijgingen: van de 33 miljoen hadden we 4 procent loonstijging ingecalculeerd, maar het is 9 procent geworden. Vijf procent van 33 miljoen is nog eens 1,6 miljoen erbij. Als we een weg willen aanleggen, hebben we bedrag X begroot maar daar mag nu al 25 procent meer bijgeteld worden doordat salarissen en materialen stijgen. Dit heeft onder andere te maken met de oorlog in Oekraïne. We doen ons best om het binnen de kaders te houden. Ik ben blij dat erbij WMO een groen vinkje staat, maar hoelang kunnen we dit nog volhouden als het zo doorgaat? Wij krijgen elk jaar nog van het Rijk voor het sociaal domein, maar vanaf 2024 komt het allemaal in één grote pot, waardoor je uit die pot geld moet genereren voor het sociaal domein. Met dit soort cijfers, zal het heel lastig worden. Mijn collega zei net dat ik hier zat vanuit de Wmo en de financiën. Ik wou eerst niets over de financiën zeggen, maar ik vind het wel belangrijk dat u een gevoel krijgt bij wat bij die mannen achter deze tafel speelt. Mevrouw Wevers, u krijgt er geen gevoel bij? Voorzitter, ik wilde daarin tweede termijn op reageren, maar nu de heer Paas mij zo aanspreekt, wil ik het ook wel doen.

Fractie SP

Het gaat om niet gevoel. Ik ben geschokt als ik dit hoor, meneer Paas, want dit is waarom we die managementinformatie krijgen. Ik hoor dit verhaal en denk: waarom weten we dat niet? Iedereen zegt: "Er zijn wat aandachtspunten, maar we gaan akkoord." Maar dit kan toch niet. We horen ineens dat er zo'n lange wachttijd is. We moeten dit weten, meneer Paas, zodat we dit kunnen oplossen. Wij kunnen als raad zeggen: "Haal het geld ergens anders vandaan, maar zorg dat die wachttijden opgelost worden. Bouw minder lantaarnpalen bijvoorbeeld." Meneer Paas, u heeft een balletje opgegooid. Wilt u hierop nog reageren.

J.P.M. Paas wethouder

Mevrouw Wevers hangt er nu een heel negatief verhaal aan, maar ik had dit ook niet kunnen vertellen. Het gaat via de voorzitter, en meneer Paas is nog aan het woord. Een ogenblik. U krijgt dadelijk de tweede termijn. Ik kan mij herinneren dat ik in deze commissie heb gezegd dat we een achterstand hebben en bezig zijn deze weg te werken. Meer kan ik er niet van maken. Ik probeer u wat gevoel mee te geven. Op papier ziet het er misschien redelijk goed uit, maar er zit een zware problematiek achter die we met z'n allen moeten oplossen. Ik probeer u dit in alle eerlijkheid te zeggen, maar als u dat niet waardeert en zegt: "Wij hadden dit eerder moeten weten", zeg ik het volgende keer uiteraard niet meer. Dank u wel, voorzitter. De heer Roland. Voorzitter, ik wil toch even mijn collega bijstaan.

J. Roland wethouder

We zullen in de toekomst veel vaker de discussie moeten voeren over wat wij maatschappelijk willen en waar wij voor aan de lat willen staan. Ik ga even terug naar de kredietbank als voorbeeld: wij hebben nu met elkaar afgesproken dat mensen binnen een week geholpen worden als ze zich melden bij de kredietbank. Dat

houdt in dat ik mijn flexibele schil moet handhaven. Dus in periodes dat het minder druk is, heb ik mensen op de loonlijst staan die ik moet betalen en wellicht niet volledig inzetbaar zijn, of wel inzetbaar zijn maar waar ik de capaciteit niet van gebruik. Ga ik die mensen ontslaan, loop ik het risico dat ik die mensen nooit meer terugkrijg en daardoor door mijn wachtlijsten weerstijgen. Dus de raad en het college, zullen in de toekomst wel vaker moeten nadenken over: wat is het ons maatschappelijk waard om bepaalde dingen in het leven te houden? Bijvoorbeeld de WMO: moet ik een wachtlijst van negen, tien of vijftien weken accepteren? Daar hangt wel een prijskaartje aan. We hebben nu een begroting, maar als de CAO goedgekeurd wordt, heeft de gemeente Kerkrade 800.000 euro meer lasten. En als ik deze niet vergoed krijg van de regering, hebben we in de begroting een gat van 800.000 euro. Nogmaals, ik kom er op terug. Veel vaker zullen we met elkaar de discussies moeten voeren over wat wat willen en waar we aan de lat willen staan. Dat wil ik nog toevoegen. Dank u wel, voorzitter. Dank u wel. Meneer Van Drunen.

A. Gramsma voorzitter

Mijn vraag ging over de tabel, maar ik heb dat niet goed begrepen en daarom geef ik dit door aan Marcel.

M. Bakker gemeente Kerkrade

Ik vind het een terechte vraag. In de tabel bij 2019, 2020, 2021 en 2022 die 13,3 tot 18,1 zijn de realisatiecijfers. Even voor de beeldvorming, Zorg in Natura doet voor ons de administratie. Wij krijgen van hen prognoses. Die 9,9 is de keiharde prognose op basis van de realisatie tot het met vandaag van de verstrekte arrangementen. Maar het jaar is nog niet voorbij. We hebben nog een aantal maanden te gaan en op basis van ervaringscijfers hebben we een prognose gemaakt voor de rest van dit jaar, en dat is 20,9. Dat is de uitleg over wat daar staat. Dank u wel. Ik denk alle vragen beantwoord zijn uit de eerste termijn.

A. Gramsma voorzitter

Welke vaag is dat, mevrouw Laumann. Ik had een vraag gesteld over die 1,9 miljoen.

Fractie SP

Als de RSD in de algemene begroting moeten we dat toch oplossen in 2023 en niet in 2024. Hoe gaat dat in de toekomst? Bij participatie reïntegratie is niet conform de plannen, en daar staat dat er enkele aandachtspunten zijn. Welke zijn dat? Hoe wordt dat opgelost? We willen graag dit plan ontvangen. Dat waren mijn vragen nog. Meneer Bakker.

M. Bakker gemeente Kerkrade

Het stukje schuldhelp en minima: voor 2023 en de volgende jaren is er op dit moment een collegenota in voorbereiding waarin er een voorstel wordt gedaan om dit in 2023 op te lossen. 2024 kunnen we nog niet oplossen, maar daarom adviseren wij om dat mee te nemen in de discussie over de begroting 2024. Die nota is in voorbereiding, gaat richting het college en daarna naar de raad. Hoe moet u de verschillende aandachtspunten interpreteren? Zoals u weet is deze presentatie al oud. Ik geef die nu al negen jaar. Deze presentatie is ooit ontstaan in samenwerking met u als raad. Ik weet nog goed dat we hier in deze ruimte zaten en er overal aan de muur flipovers hingen over wat we wel en niet zouden opnemen in deze presentatie. De methodiek die wij toen gekozen hebben ging uit van drie verschillende dimensies: aantal, achtergrondinformatie en financiële cijfers. Ik wil nog even reageren op de vraag van daarnet: destijds is er door de raad de keuze gemaakt om richting commissie B&S en raad niets op te nemen over de tijdigheid in deze presentatie. Even terug naar de systematiek van aandachtspunten: rood is een risico en bij groen is alles oké. Destijds is ervoor gekozen om dat vanuit financieel oogpunt te benaderen. Rood is een tekort dat we niet op 1-2-3 kunnen oplossen. En dat is op dit moment die 1,9. Bij groen houden we miljoenen over op financieel gebied. De verschillende aandachtspunten hebben te maken met de dynamiek in het sociaal domein waar we in zitten. Je zou kunnen zeggen: waarom heb je dan niet een groen vinkje bij participatie gezet, want de cijfers zijn toch in principe zwart? Waarom hebben we daar toch aandachtspunten genoemd? Precies om die reden die wethouder Roland zei: we weten dat er bij WSW mogelijk CAO-stijgingen komen. We weten dat het Rijk dat mogelijk zal compenseren. Maar het is vandaag 11 april en er zijn nog 8 à 9 maanden te gaan tot het einde van het jaar, en daardoor kan in een dynamisch domein zoals het sociaal domein nog veel gebeuren. Met aandachtspunten willen wij alleen maar zeggen dat wij goed moeten nadenken en kijken hoe we voor de Kerkraadse burger het één en andere op een goede manier voor elkaar krijgen. Niets meer en niets minder. Wilt u in de toekomst de presentatie anders, dan kan dat, maar dan moeten we het daar met z'n allen een keer apart over hebben. Acht jaar dezelfde presentatie is best lang, maar ik ga daar als ambtenaar niet over. U als commissie gaat daarover. Dank u wel voor de heldere uitleg. Dan gaan wij over naar de tweede termijn.

A. Gramsma voorzitter

BurgerBelangen niet. VVD niet. Hart voor Vrijheid niet. PvdA niet, Ons Kerkrade niet. De SP.

Fractie SP

Voorzitter, nogmaals, ik ben geschokt over het verhaal van meneer Paas. Ik heb al gezegd waarom, maar zijn antwoord in tweede instantie vind ik helemaal erg. Hoe kan het dat een wethouder ons zegt: "Dan vertel ik u volgende keer helemaal niet meer hoe het er voor staat." Dat kan toch niet. Meneer Paas, u bent wethouder en heeft een informatieplicht. Het is aan u - en dat geldt voor alle wethouders - om ons te vertellen waar er problemen zijn. Daar moeten we als raad over praten en een visie op kunnen geven over hoe dat aan te pakken. Als er langere wachttijden zijn dan wettelijk toegestaan, horen we dat te weten en hoort dat nu in deze managementreportage te staan. Dus ik vraag u nogmaals: hoe kan het dat we dat vooraf niet hebben meegekregen? Heeft u nog verrassingen voor ons over problemen die er zijn maar niet genoemd worden? De suggestie van de ambtenaar om de managementrapportage te veranderen, nemen wij graag ter harte. De SP vraagt daar al jaren om omdat we dit een simplistische weergave vinden. We kunnen er niet veel anders mee dan kennis van nemen. We hebben wel wat aan een uitgebreide toelichting waarin kort beschreven wordt wat de problemen zijn en waar de aandachtspunten liggen. Als het verhaal wat u net heeft verteld op papier stond, hadden we het niet hoeven te vragen, want dat is helder. Iedereen begrijpt dat. U hoeft het ook niet vier keer per jaar opnieuw uit te leggen, want ik kan dat toch niet onthouden. Ik heb nog andere dingen dan het sociaal domein in mijn portefeuille. Ik heb liever een verslag over de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de tendensen die eraan komen dan over cijfers. Dat wil ik er nog over zeggen. Ik heb nog een vraag over de energietoeslag: een kwart van de aanvragen is afgewezen. Kan u daar nog iets over zeggen? En meneer Paas, het doet er wel degelijk toe hoeveel u van het Rijk heeft gekregen want daar gaan die varkentjes over. Hoeveel zit erin? Hoeveel gaat eruit? Is er een tekort of niet? Bij energie is er helemaal geen varken ingekleurd, dus ik weet het niet. We horen dat te weten. Misschien hebben we wel winst gemaakt en kunnen we daar weer andere dingen van doen. Een interruptie van de PvdA. Ik hoor net zeggen dat de SP graag een andere presentatie wil,

Fractie PvdA

maar er werd net gezegd dat de raad dit toen in gezamenlijkheid heeft besloten. Het lijkt mij dat de raad dit opnieuw in gezamenlijkheid moet besluiten. Dat klopt. Ik heb net met de griffie overlegt.

A. Gramsma voorzitter

Als er behoefte is om daar verandering in te brengen, zal de griffie een peiling onder alle partijen houden. En dit zal dan later gedeeld worden. Ik denk dat dat de beste methode is. Mevrouw Laumann. Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog steeds geen antwoord op mijn vraag.

Fractie SP

Ik snap dat het moeilijk is voor wethouder Paas met die WMO toestand. Dat heeft u ook prima uitgelegd, maar ik heb gevraagd of het mogelijk was om een lijst te maken over de acute problemen die huishoudelijke zorg nodig hebben en de langdurige. Nogmaals, ik heb het zelf ook meegemaakt. Als je uit een ziekenhuisopname naar huis komt, heb je acuut hulp nodig en kan je geen 12 weken wachten. Ik kom nog terug op het tekort van 1,9 miljoen. Ik snap dat er een collegevoorstel komt. Maar ik vraag me nog steeds af hoe het kan dat wij een begroting goedkeuren voor 2024 met daarin een gat van 1,9 miljoen voor de minima? Voorzitter, dat is een begroting en daar moet de raad zijn akkoord over geven. Ik snap niet dat dat niet gemeld is. Voorzitter, dit zijn begrotingszaken.

Fractie PvdA

De raad heeft daarop een akkoord gegeven. Dat is zo. Dat snap ik, maar ik snap niet waarom dit niet gemeld werd? Voorzitter, dat is een begroting. Precies, en daar krijgt u nu antwoord op. Wacht even. Ik heb dat net ook al gevraagd. Ik denk dat de RSD in de begroting is getrokken om die sluitend te maken. De wethouder mag dat uitleggen. Er is geen dekking voor die 1,9 miljoen. Dat gat was al bekend bij de begroting van 2024 die we goedgekeurd hebben in november. Graag uitleg daarover. Dank u wel.

Fractie SP

Voorzitter, mag ik een ordevoorstel doen? Ja.

Fractie PvdA

Ik zou willen voorstellen om alle discussie over de begroting te behandelen op het moment dat er een voorstel komt om één en ander financieel te denken. We gaan nu een discussie voeren puur op basis van emotie en speculatie. Dat leidt nergens toe, behalve tot onrust. Dus dat ordevoorstel zou ik willen doen om

het puur bij deze presentatie te houden. Voorzitter, wij hebben geen discussie hier. Ik stel een vraag over de cijfers van het sociaal domein

Fractie SP

en daar wil ik een antwoord op. Er wordt even overleg gepleegd. Ik schors de vergadering voor twee minuten.

SCHORSING

Ik heropen de vergadering

A. Gramsma voorzitter

en geef het woord aan wethouder Roland.

J. Roland wethouder

Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, even terugkomend op die 1,9 miljoen. Wij constateren hier in deze managementrapportage een dreigend tekort van 1,9 miljoen. U begint te praten over de begroting van 2024. Wij zijn bezig met het samenstellen van de begroting van 2024 en de heer Bakker heeft net uitgelegd dat er een collegevoorstel komt over hoe we dit probleem kunnen oplossen. De begroting van 2024 is niet aan de orde. U mag de opmerking dat dit een aandachtspunt is. We praten niet over dezelfde dingen op dit moment, want we hebben het niet over de begroting 2024. Want zoals Marcel zegt, als de Meicirculaire komt, kan er weer een heel ander beeld zijn. De heer Paas. Dank u wel, voorzitter.

J.P.M. Paas wethouder

Ik kan mevrouw Laumann toezeggen dat wij een lijst zullen maken met dingen die acuut behandeld worden en met dingen die iets langer duren. Overigens worden de acute zaken altijd direct opgepakt. Misschien ging het in uw situatie fout, maar normaal gesproken handelen we direct. Mevrouw Wevers, al jaar en dag worden de termijnen voor WMO-aanvragen overschreden. Dat is niet sinds 2023 of 2022. In een half jaar hebben mits extra professionele en financiële inzet de zeventien weken terug weten te brengen naar elf weken. Ik probeer te werken aan de wettelijke termijn. Waarom is dit niet met u gecommuniceerd? Toen ik nog raadslid was, wist ik dat er achterstanden waren binnen de WMO. Dat is overigens niet alleen in Kerkrade zo, want in Landgraaf is er een termijn van 25 weken. Wij mogen ons niet afspiegelen op gemeenten die het minder goed doen, maar we moeten kijken naar gemeenten die het beter doen, en dat zijn die gemeenten die het afhandelen binnen de acht weken. Als die 70 aanvragen per week er niet zouden zijn, zouden die acht weken misschien wel lukken. Maar nogmaals, ik kan dat niet veranderen. Het is wat het is. Ik kan er niet meer van maken. Dank u wel.

A. Gramsma voorzitter

Dan sluiten we... nog een hele korte en dan ga ik echt afsluiten.

Fractie SP

Meneer Paas, waarom staat dat er niet? Dat begrijp ik niet. Als u die informatie heeft, is het van belang dat wij dat weten en u ons op de hoogte houdt. Ik kan die vraag niet beantwoorden. Ik maak die managementinformatie niet.

J.P.M. Paas wethouder

En dat wil niet zeggen dat ik mij aan mijn verantwoordelijkheid onttrek, want ik geef duidelijk aan hoe de vork in de steel zit. Meer kan ik niet doen. Dank u wel. Ik wil daar nog even op antwoorden. Ik wil nog een keer herhalen dat deze presentatie een gevolg is

M. Bakker gemeente Kerkrade

van de keuzes die we ooit samen met u als commissie gemaakt hebben. En één van die afspraken is om niets over tijdigheid te presenteren. Ik wil nog even melden dat de vorige wethouder WMO, de heer Jongen, ook gewag heeft gemaakt van achterstanden. Dus mondeling is er wel degelijk iets gezegd over dit onderwerp. Zoals gezegd, de griffie gaat dit peilen.

A. Gramsma voorzitter

We komen nog terug op hoe we hiermee verder gaan. We sluiten dit onderwerp af. Ik wil de heren achter de tafel hartelijk bedanken voor de heldere inbreng. We gaan naar agendapunt negen,

9 Evaluatie Vitaal Kerkrade

A. Gramsma voorzitter

wederom met wethouder Roland aan tafel met mevrouw Linda Huntjens als ambtelijke ondersteuning. Zoals afgesproken in de commissie staat de evaluatie Vitaal Kerkrade op de agenda. Over dit punt is er een korte presentatie en laten we daarmee starten. Goeieavond allemaal. Ik wil graag een korte toelichting geven op het monitoringsrapport

L. Huntjens-Bouchoms gemeente Kerkrade

dat jullie allemaal ontvangen hebben over het project Vitaal Kerkrade. Ik ga eerst even heel kort in op het project voor diegenen die het niet (meer) weten. Dat is een project met als doel dat alle deelnemers na afloop van het programma naar eigen vermogen participeren of reïntegreren, en ook weten hoe ze een vitale leefstijl kunnen creëren en aanhouden. Daar krijgen ze handvaten voor aangeleverd en het doel is dus niet per se dat ze aan het werk gaan. Dat is natuurlijk fantastisch als het gebeurt, maar het is echt participeren naar eigen vermogen. Voor sommige mensen is dat vrijwilligerswerk of een andere manier van dagbesteding. De doelgroep zijn cliënten uit de Participatiewet met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, en in totaal zullen er 150 mensen deelnemen. De focus ligt op mensen uit het Rolduckerveld. Ik ga nog even kort in op de intake. Dat gebeurt via de consulenten, die melden één van hun klanten aan. Dan komt er een intakegesprek met de consulenten die het project zelf ook geven. Als ze eenmaal geselecteerd zijn, is deelname verplicht en wordt het opgenomen in een persoonlijk plan van aanpak. Dat is wettelijk geborgd en zijn ze ook verplicht om actief deel te nemen aan dat programma. Mochten ze dat om welke reden niet doen, kunnen daar maatregelen tegen getroffen worden. Hebben we overigens nog niet hoeven doen tot nu toe. Daar zit ook wel, denk ik, de crux van dit project: een goede balans vinden tussen het verpleegde karakter van het project en toch een stukje intrinsieke motivatie bij de deelnemers, want dat is heel belangrijk. Een leefstijltraject doen als je totaal niet gemotiveerd bent, heeft heel weinig zin. Daarom hebben de consulenten afgelopen jaar allemaal een training gevolgd in motiverende gesprekstechnieken bijvoorbeeld, om toch te proberen om die motivatie erin te krijgen. Het programma kent vier componenten: beweging, voeding, leefstijl en participatie. Dusvolgens het principe van het spinnenweb van de positieve gezondheid kijken we naar het geheel van vitaliteit. Het zijn twaalf weken, twee bijeenkomsten per week, waarbij ze telkens een uur een workshop hebben en daarna een uur samen gaan bewegen, ofwel in de gymzaal in het FlexiForum, of ze gaan samen wandelen. Soms doen ze iets anders, zoals - hierop het plaatje - een boksworkshop. Vorige week zijn ze yoga gaan doen. Zo proberen we hun kennis te laten maken met allerlei mogelijkheden in Kerkrade. Wat bij dit project vrij uniek is ten opzichte van andere projecten, is dat de uitvoering gebeurt door onze eigen consulenten aangevuld met expertise vanuit TMF, The Move Factory. Zij geven de beweeglessen en daarin zitten Fontys studenten die als stagiaire meedraaien in het project. Als ze die twaalf weken hebben afgerond, willen we hen niet ineens laten vallen. Daar hebben we een aantal dingen voor ingericht. Zo komen ze nog drie keer binnen één jaar terug in dezelfde groep, waarbij we diverse activiteiten ondernemen. De laatste terugkomdag was bijvoorbeeld in de HUB, waar ze een rondleiding kregen en zagen wat er allemaal mogelijk is, bijvoorbeeld het taalcafé, de digitale vaardighedencursus en dergelijke. Ze mogen een jaar lang gratis sporten via het volwassenenfonds en daarnaast is de eigen consulent van die mensen nog steeds met hun in contact om te kijken hoe die vervolgmaatregelen ingericht kunnen worden. In de rapportage hebben jullie kunnen zien dat de meeste mensen die met het traject starten, dit ook afronden. Dat vinden wij wel heel positief. Zeker zijn er af en toe wel eens keren dat ze niet komen, maar dat heeft iedereen wel eens en de persoonlijke omstandigheden bij deze doelgroep zijn vaak best pittig. Het zijn toch wel mensen met een groot rugzakje, maar het lukt ons toch om ze door die twaalf weken heen te loodsen. Dan gaan we kijken naar de vervolgvoorziening: daar zie je dat 43 procent richting reïntegratie gaat. Dus dat zijn mensen die bijvoorbeeld bij Hellum aan de slag gaan of zelfs aan het werk gaan. Toen ik het rapport opstelde waren er twee mensen - dat is het grijze vlak - die daadwerkelijk een baan hadden gevonden: iemand bij de Hornbach en iemand in een wasserij. Ik heb vanmorgen nog gesproken met de consulenten en inmiddels zijn het er al vijf. Nog drie mensen uit die eerste drie groepen hebben inmiddels een baan gevonden. De vitale levensstijl is iets minder makkelijk te meten in die zin dat ze een vragenlijst krijgen voorafgaand aan het traject en na afloop. Die vragenlijst heb ik als bijlage bij het rapport gevoegd en is gebaseerd op het spinnenweb van de positieve gezondheid, in een simpele taal en wordt samen met hun ingevuld. Maar die vragenlijst is een gespreksinstrument. Het is echt bedoeld om zelf inzicht te krijgen en met hen het gesprek aan te gaan: welk doel wil je voor jezelf stellen? Hoe ga je daaraan werken de komende week en na die twaalf weken? Maar toch zijn er uit die ingevulde scores wel wat algemene conclusies te trekken. En dan zie je dat lang niet bij iedereen die scores omhoog zijn gegaan na het traject. Dat is niet per se iets negatiefs. We zien namelijk dat mensen veel kennis opdoen bijvoorbeeld over: wat is gezonde voeding? Waar zit veel suiker in? Waar zit veel zout in? Misschien dachten ze in het begin dat ze heel gezond aten, omdat ze iedere week een pita shoarma met sla eten. Nu hebben ze kennis opgedaan waaruit blijkt dat dat helemaal niet zo gezond is.

Daarom scoren ze zichzelf juist lager dan hoger. Dus de lagere score is in dit geval niet altijd negatief. Wat ook verklaarbaar is dat bij beweging iedereen zichzelf flink hoger scoorde. Maar dat heeft ermee te maken dat ze nu twaalf weken lang twee uur per week samen aan het bewegen waren en daarna nog een jarenlang gratis mogen sporten. De algemene conclusie die we mogen trekken is dat het een succesvol programma is. De participatie is echt boven verwachting. Je ziet dat die gedragsveranderingen - al is dat minder goed meetbaar uit persoonlijke verhalen die we hebben meegekregen en waarvan ik er een aantal heb toegevoegd in het rapport - er zijn. Een kleine verandering kan toch een hele grote stap zijn. Een belangrijk aspect binnen Vitaal Kerkrade is het opbouwen van vertrouwen. De groepsdynamiek is heel belangrijk, het vertrouwen in elkaar, het vertrouwen in zichzelf - dat ze meer kunnen dan ze dachten - en vertrouwen in de gemeente/overheid. Dat we laten zien dat we er zijn om hen te helpen en het samen doen. Ik denk dat de consultants dat op dit moment heel goed met die groep neerzetten. Je ziet dat maatwerk mensen letterlijk en figuurlijk in beweging brengt, en dat ze daardoor echt wel een stapje verder kunnen in hun ontwikkeling. Een uitdaging en de doorontwikkeling is dat we het proces rondom de aanmelding en de intake willen verbeteren. Het creëren van die motivatie - waar ik het daarstraks over had - vergt echt wel tijd en aandacht, en de tijdsinvestering van de consultants is nu eenmaal beperkt. Die draaien een groep en dan hebben ze misschien vier weken ingepland om de nieuwe intakes te voeren, en dan start er weer een nieuwe groep. U moet zich voorstellen dat om een groep van twaalf mensen bij elkaar te krijgen, ze soms wel 30 mensen moeten spreken. Mensen komen tot twee, drie keer niet opdagen, moeten ze achter de voddens zitten en daar gaat veel tijd in zitten. We willen daarom een doorontwikkeling maken door nauwer te gaan samenwerken met het project Empowerment. Dat is een project dat nauw samenhangt met Vitaal Kerkrade. Er zijn uiteraard enkele verschillen, want het is meer gericht op bewustwording van wat er mogelijk is in Kerkrade. Het zet mensen in hun kracht en ze leren een basiskennis van positieve gezondheid. Dus wat is dat spinnenweb? Wat komt er allemaal bij kijken? Bij Vitaal Kerkrade gaan we echt een stap verder. We leren mensen persoonlijke doelen stellen, ze krijgen concrete handvaten en gaan letterlijk aan de slag. Het verschil is dat Empowerment door externen en vrijwilligers wordt gegeven en Vitaal Kerkrade door onze eigen consultants en dat heeft voor- en nadelen. Ik denk dat we goed moeten kijken hoe we die programma's beter in elkaar kunnen schuiven, om het zo optimaal mogelijk te benutten. De eerste stap is nu gezet. We hebben de programma's naast mekaar gelegd. Empowerment draait op dit moment twee groepen, en van die groepen zullen na de zomervakantie een aantal mensen doorstromen naar Vitaal Kerkrade. En we hebben inhoudelijk al een aantal linkjes gelegd, waarbij mensen van Vitaal Kerkrade twee keer aansluiten bij Empowerment, zodat ze de gezichten al een keer zien of wat meer kunnen vertellen daarover. Een tweede mogelijke doorontwikkeling is dat we Vitaal Kerkrade verder willen inbedden in die klantreis binnen de Participatiewet, want al die problematieken vragen om een integrale aanpak. De rol van de consultants verandert daar heel erg door. Zij voeren hele andere soorten gesprekken met hun klanten en je ziet dat persoonlijke aandacht echt als vliegwiel kan werken om die mensen weer in beweging te krijgen. Maar met de huidige formatie is het niet altijd mogelijk om alle klanten op regelmatige basis persoonlijk te spreken en daarom kan dat groepsgericht werken een uitkomst zijn. Door een groep mensen van één of twee consultants bij mekaar te zetten en één keer per week bij elkaar te komen, door ze letterlijk in beweging te brengen, krijgen ze daardoor een beter beeld van de ontwikkelmogelijkheden van iemand en kunnen ze beter zien op wie ze hun aandacht moeten richten de komende tijd en hoe ze die mensen een stap verder kunnen brengen in hun ontwikkeling. Dat heeft veel voordelen. Ze zien klanten vaker en worden gestimuleerd om actief te zijn. Ze komen letterlijk van de bank af en daardoor krijg je een beter beeld van wat ze kunnen en kan je ze daarna warm doorverwijzen naar een ander traject. De klanten leren van elkaar, en dat zie je ook binnen Vitaal Kerkrade heel erg. Die groepsdynamiek is een heel belangrijk aspect. Ze vinden het vaak heel fijn om te komen. Het zijn vaak mensen altijd thuis op de bank zitten en het onder de mensen zijn en in een groep, doet heel veel bij mensen. Het is een wereld van verschil tussen de eerste en de laatste bijeenkomst. Ik heb toch even een kort financieel plaatje erbij gedaan. Het twaalf weken traject voor 150 mensen is geraamd optwee ton. Daar kunnen we het voor draaien. Daarnaast komen er de kosten voor het vervolgprogramma, en dat zijn die evaluatiebijeenkomsten en het jaar sporten. Dan kom ik op een totaal van 253.000 euro. De kosten per deelnemer zijn om en nabij de 1.700 euro per persoon. Ik heb het even uitgerekend: als iver van die vijf personen die nu aan het werk zijn langdurig uit de uitkering blijven, heb je het programma al terug verdiend. En dan reken ik niet - want dat valt niet te berekenen - de neveneffecten mee die het programma heeft op het welbevinden, de brede welvaart van mensen, de preventieve werking en dergelijke. Dat was het. Dank u wel. Heel helder en snel.

A. Gramsma voorzitter

Ik geef het woord aan BurgerBelangen, mevrouw Paul.

Fractie Burgerbelangen

Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor de duidelijke presentatie die u hebt gegeven. Een aantal vragen die ik had zijn nu inmiddels beantwoord. Volgens de evaluatie werken jullie volop aan het behalen van de gestelde doelen. De motiverende gesprekstechnieken zijn zeker goed. Wij denken dat als je iets verplicht bij mensen, dat dat de hele groepsdynamiek geen goed doet en dat dat werkt op de mensen die daaraan deelnemen, als er één iemand ongemotiveerd in die groep zou zetten. We hebben nog één vraag en dat is de samenstelling van die 150 genoemde deelnemers bij de monitorparticipatie. Hebben jullie daar een analyse op losgelaten? Hoe zit dat qua leeftijd en opleidingsniveau. Verder was het een uitvoerige evaluatie. Dank daarvoor. We hebben verder geen vragen meer. Dank u wel, ik ga naar de VVD, de heer Creusen.

Fractie VVD

Mooi om te zien dat al die activiteiten tot een hele mooie opbrengst hebben geleid en zeker in menselijk opzicht. Je ziet dat je met persoonlijke aandacht veel kan bereiken. Ik geloof dat een groot bedrijf dit ook adverteert: 'Aandacht maakt alles mooier'. Ik denk dat dat in dit geval helemaal op gaat. Ga zo door! Het toont nog maar eens aan hoe belangrijk vitaliteit is voor de Kerkraadse bevolking. En vooral om deze kwetsbare groep een stapje te doen bewegen. Mijn complimenten en waardering voor al uw werk. Dank u wel. Ik ga door naar de heer Otten.

Fractie Hart voor Vrijheid

Dank u wel, voorzitter. Geen verdere vragen meer. Mevrouw van Drunen.

Fractie PvdA

Dank u wel, voorzitter. Eerst een algemene opmerking. Dit is één van de vele projecten van VIE waarbij ik me afvraag of het voor ons als commissieleden noodzakelijk is om voor elk project een evaluatie te doen. Want het zijn er nogal wat. Ik kom terug op het standpunt dat ik al eerder heb gemaakt en nu ook weer maak. Mijn verzoek is om in de commissie van juni de evaluatie van VIE te doen, en daarin het voor de commissieleden concreet te maken wat de samenhang is der dingen. Hoe gaan die projecten met elkaar? Als we dit voor elk project apart moeten doen, zal elke vergadering van B&S tot elf uur duren. Even de samenhang van 30 deelnemers en 150. Volgens mij is de doelgroep 150 personen, maar hebben nu 30 personen deelgenomen. In de eerste doelstelling stond dat we die 150 personen in de komende twee jaar willen mee laten doen. Dus hoe gaan we dat bereiken, als we er nu 30 hebben gehad? Bij VIE krijgen we steeds een document van 80 à 90 pagina's, maar als ik naar het beoogd resultaat kijk, dan is dat niet smart geformuleerd. Het is heel moeilijk om een conclusie te trekken. Ik vind het heel fijn dat er een aantal personen zijn doorgestroomd, maar het is heel moeilijk om aan iets wat je niet concreet formuleert een concrete conclusie te trekken. Nu is dat veel op interpretatie. Ik wil adviseren om dat mee te nemen. Ik vind het persoonlijk heel moeilijk om door al die 80 pagina's heen te gaan en te kijken wat is er wel en wat niet. Ik zoek echt naar een overzicht. Verder zijn we tevreden met hoe het nu gaat. We hebben nog een hele weg te gaan. Dus ik zou zeggen: "Snel aan de slag als dat deze resultaten brengt." Dank u wel. Mevrouw Szalata.

Fractie Lokaal Alternatief

Dank u wel. Een positief project. Het gaat over positieve gezondheid. Het is mooi dat er geïnvesteerd wordt in het persoonlijke leven van de klanten. Dat is een vliegwiel om te komen tot andere zaken. Een mooie start en ik hoop in de toekomst te horen hoe het verder gaat. Dank u wel. Meneer Struver.

Fractie Ons Kerkrade

Dank u wel, voorzitter. Ook wij kunnen concluderen dat het hele traject z'n vruchten afwerpt. Ik denk dat het voor veel problemen die we momenteel hebben in de samenleving, een traject is waar we als gemeenschap veel aan kunnen hebben. Uit de dia's kunnen we zien dat het zich vrij makkelijk terugverdiend. Dat is alleen maar positief. Naar aanleiding van de presentatie hadden wij nog twee vragen. Wij denken namelijk dat het bij de eerste twee groepen voornamelijk gaat om, wat wij noemen, het laaghangend fruit. Wat verwachten jullie in de toekomst? Gaan we de meer verstopte gevallen kunnen bereiken en motiveren om deel te nemen aan dit traject? Tweede vraag: wat gebeurt er als er extremere gevallen zich aanmelden voor dit traject? Ik denk hierbij niet alleen aan mensen die een ongezonde levensstijl hebben of een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, maar aan mensen met medische en verslavingsproblemen. Wordt daar advies van buitenaf bij betrokken? Wat is daar het hele traject in? Dat waren onze vragen. Dank u wel. Voorzitter, dank u wel.

Fractie SP

Een fantastisch project. Er is één ding waarover we het in onze fractie hebben gehad en ook al een keer gevraagd hebben, en dat gaat over die verplichting. Ik herinner mij dat toen men startte er werd gezegd dat het geen verplichting is en er geen sanctie volgt als iemand dit niet nakomt. In het stuk wordt er wel

gesproken van een verplichting, maar wordt er niet gestraft. Waarom gooien we dat er niet uit? De mensen die nu in de bijstand zitten zijn allemaal mensen met een rugzak die zorg nodig hebben. Die zitten niet voor de lol thuis, maar wel omdat er iets aan de hand is en dan moet je zorg op maat leveren. Dat doen jullie heel goed. Ik krijg de indruk dat het programma goed in elkaar zit. Benadert de zorgconsulent - of diegene die begeleidt - die mensen vanuit die houding/intentie? Of zit er stiekem toch achter 'je krijgt geld van de gemeente, doe er maar wat voor'? Ik denk niet dat die laatste houding werkt bij deze groep en dat ze een andere benadering verdienen. Niemand zit voor de lol op die bank. Daar ben ik van overtuigd en ik ben heel benieuwd wat u daarover kan zeggen. Mevrouw Laumann. Ik heb nog één opmerking toe te voegen. Hier wordt gezegd - en ik weet dat het niet zo bedoeld is - dat het 1.700 per persoon is. We kunnen daarop besparen als ze vijf jaar bijvoorbeeld uit de uitkering blijven. Maar ik vind het al een verdienste voor die mensen zelf als ze dit traject afmaken en er iets aan hebben. Dus die uitkering is de wereld niet. Voor mij is het belangrijk dat we mensen verder kunnen helpen, of ze er nu een baan aan overhouden of niet. Dank u wel. We gaan door. Meneer Schlenter. Voorzitter, onze vragen zijn beantwoord.

Fractie Ouderenpartij Kerkrade

Ook van de Ouderenpartij complimenten voor de wethouder en de mensen die dit uitvoeren. Complimenten voor deze integrale en mensgerichte aanpak van Kerkraadse burgers die een hele grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Ik denk dat ik niet meer heb te vertellen. Dank u wel. Dank u wel. De heer Meijer.

Fractie CDA

Dank u wel, voorzitter. Er is al veel gezegd. Dank voor de evaluatie. Elke kleine winst is er één en ik denk dat het in deze dubbel telt. De inwoner staat centraal, zeker degenen die hard hulp nodig hebben. Stap voor stap denk ik dat het de goede richting uitgaat en dat het programma vruchten afwerpt. Dus ook onze complimenten daarvoor.

A. Gramsma voorzitter

Dank u wel. Dan ga ik naar de collegetafel en geef ik het woord aan de heer Roland. Dank u wel, voorzitter.

J. Roland wethouder

Wij hebben vanmorgen deelgenomen aan een sessie ter voorbereiding op deze commissievergadering, om zelf eens te ervaren hoe dat is. We hebben lekker een kopje koffie gedronken met die mensen. Vanmorgen ging het over keuzes maken: kies ik voor die pizza die er gezond uitziet omdat er veel tomaten op zitten maar uiteindelijk ongezond is omdat die zo vet is, of pak ik toch die broccoli, tomaatjes enzovoort. Dat was een hele leuke ervaring. Ik heb ook de vraag gesteld: wat heb je hieraan gehad? Eén meneer zei tegen mij dat hij zes kilo was afgevallen. "Knap, en waardoor bent u zes kilo afgevallen?" "Omdat ik geen cola meer drink, want ik heb hier geleerd dat er veel suiker in cola zit. Dus ik drink water en daardoor ben ik zes kilo afgevallen." Dat is erg leuk om te horen. Dan komen we ook op die samenhangigheid - wat Linda in het begin aangaf - want dan gaan ze vertellen: "Ik heb dat gedaan." "En ik heb dat gedaan." Dat is fantastisch. We zijn daarna de sporthal ingegaan en ja, u hoort het goed, ik heb een uur gesport. We hebben met de ballen gegooid. Er werden twee lijnen gezet. We gingen iets met basketbal doen en ringen. Het werd een stukje competitie. Maar ook daar was het groepsgevoel overheersend. Ik moet zeggen dat dit echt zijn vruchten afwerpt. Het is super laagdrempelig. Het is leuk om te doen en je ziet die mensen openbloeien. Dat vind ik het leuke aan dit soort projecten. De beantwoording van de vragen. PvdA, deze evaluatie is er speciaal op verzoek van de SP. We hebben dit geëvalueerd en toen heb ik voorgesteld om dit over een jaar te evalueren, samen met de zaken van VIE. U gaf toen ook al aan om dit smarter te maken, maar deze evaluatie is er op verzoek van de SP. Wij zijn zeer gedienschtig en doen dit dus. De SP had een vraag over dwang. Wettelijk gezien is iedereen die in de bijstand zit verplicht om mee te doen aan participatieprojecten. Wij kunnen daar ook op handhaven, maar wij hebben dat nog nooit gedaan en voor deze projecten heeft het geen zin. Als je daar dwang oplegt, is de opkomst minder en streef je je doel voorbij. Linda zal ook nog een paar vragen beantwoorden.

L. Huntjens-Bouchoms gemeente Kerkrade

U vroeg wat over de samenstelling. Dertig mensen hebben het traject doorlopen en we hebben inderdaad gezegd 150 binnen twee jaar. Ik ben nog vergeten te vertellen dat dit wordt uitgesmeerd over iets meer dan twee jaar. Wij merken dat 150 niet lukt in die twee jaar, om de redenen die ik net noemde. Het kost gewoon meer tijd om die intakes te doen. We willen daar tijd insteken en om die intrinsieke motivatie naar boven te halen, moeten we ons wat meer tijd gunnen. Dat betekent niet dat het meer kost. Dat geld wordt meegenomen naar de jaren daarna. Dat hangt een beetje samen met de opmerking over het laaghangend fruit. In principe is het niet zo dat het nu laaghangend fruit was. Helemaal niet. De deelnemers die we tot nu toe

hebben gehad, zijn naar voren gekomen uit wat wij noemen de heronderzoeken. Dat betekent dat een consulent een deel van de caseload gaat spreken, nog een keer helemaal doorneemt en kijkt of we iets passend kunnen bieden. Daar gaan we mee door. Om die 150 mensen te halen - heb ik net toegelicht - willen we dus nauwen samenwerken met Empowerment en dat groepsgericht werken invoeren, zodat we een beter inzicht krijgen in die klanten en weten wie er past bij Vitaal Kerkrade. We willen het niet verplichten. Wettelijk mag dat wel en af en toe is het wel eens nodig om ze even dat duwtje te geven. En dat is juist die motiverende gespreksvoering. Ik ben daarin ook niet getraind, maar die consulenten wel. En zij weten heel goed wanneer ze even wat pusherig moeten zijn en wanneer niet. Dan rest mij nog de vraag over de extreme gevallen. We hebben heel bewust een aantal toelatingscriteria opgenomen. Mensen met psychische problemen, zware verslavingen en dergelijke meer, brengen de groepsdynamiek in gevaar en zijn niet geschikt voor Vitaal Kerkrade. Daar wordt maatwerk geleverd en bekeken welke andere mogelijkheden er zijn qua hulpverlening. Er zitten best wat mensen met medische problemen in deze groep. Er is een vrouw bij die in een scootmobiel zit. Zij gaat mee naar die gymzaal, zit misschien 50 minuten aan de kant, maar doet 10 minuten mee. Zo proberen we iedereen op zijn eigen niveau mee te laten doen. Aanvullend daarop: mocht in een groep blijken

J. Roland wethouder

dat er iemand niet in past of dat het moeilijk wordt, wordt daar per persoon op gereageerd en wordt er wellicht een ander traject ingeslagen. Ik heb die klantenreis ook een keer meegemaakt. Midden het traject komen mensen terug en je bent niet alleen maar consulent om mensen aan het werk te helpen. De rugzakjes zijn zo groot, waardoor je een halve therapeut en psycholoog bent. Je bent alles en ik heb er best wel respect voor hoe die mensen de juiste keuze dan maken. Je moet daarvoor in de wieg gelegd zijn, en je merkt dat dat team daaraan goed werkt. Tot zover, voorzitter.

A. Gramsma voorzitter

Wethouder, de vraag van mevrouw Van Drunen. Moet er een agendaverzoek voor ingediend worden? Komt u daarop terug? Ik kom erop terug.

J. Roland wethouder

Wat was de vraag precies want ik ben hem even kwijt? De laatste evaluatie is niet doorgegaan omdat we een hele drukke agenda hadden,

Fractie PvdA

maar ik wil graag een evaluatie van VIE in juni. Ook omdat ik het veel meer in zijn geheelheid zou willen bespreken. Dit is oké, maar om alle projecten zo te doen, lijkt mij erg belastend voor iedereen.

J. Roland wethouder

Voor u is dat niet het geval, maar de SP hamert altijd op evaluaties. We zullen bekijken hoe we aan iedereen zijn wensen tegemoet komen. Mevrouw Wevers.

Fractie SP

Ik ben het niet eens met mevrouw Van Drunen dat al die dingen zoveel tijd zouden kosten. Ik vind het fantastisch dat we nu een goed overzicht krijgen van hoe het project werkt. Ik kan me voorstellen dat een project niet werkt, en dat willen we ook horen. We hebben maar negen vergadering B&W per jaar, dus ik kom graag hier naartoe voor één extraatje om de projecten te evalueren. Volgens mij is er hier wel een miscommunicatie

Fractie PvdA

en ik wil daar wel even op reageren. Het gaat mij er niet om dat we niet gaan evalueren. Ik wil gewoon niet van elk project een apart agendapunt maken. Daar gaat het mij om. Pak het in zijn geheel. Ik begrijp wat bedoelt. Mevrouw Paul. Mijn vraag is niet beantwoord.

Fractie Burgerbelangen

Ik had de vraag gesteld of er een analyse is gemaakt van die 30.

J. Roland wethouder

We hebben dat nu niet meegenomen, maar we kunnen u dat toesturen als u dat wilt. Dat is geen probleem. We hebben dat bewust gedaan, want er zitten ook privacygevoelige dingen bij en daarom hebben we dat niet in deze presentatie meegenomen. Goed, dan start ik nu nog even een tweede termijn,

A. Gramsma voorzitter

als er behoefte aan is. Meneer Pauwels. Dank u wel, voorzitter. Ik kreeg van ongeveer 500 kijkers thuis de vraag

Fractie Burgerbelangen

of de wethouder gewonnen of verloren heeft met het basketten?

J. Roland wethouder

Het was een teamsport en de rij waarin ik stond had de meeste ringen verzameld. Dank u wel.

A. Gramsma voorzitter

Is er nog behoefte aan een tweede termijn of gaan we naar huis en sluiten we af? Ik wil de mensen bedanken achter de colleegetafel. Dan is er nog de lijst van toezeggingen.

10 Lijst van toezeggingen

A. Gramsma voorzitter

Is er nog iemand die een op- of aanmerking daarop heeft?Niemand.

11 Rondvraag

A. Gramsma voorzitter

Dan kom ik bij de rondvraag: is er iemand met een vraag? Ook niet, dan dank ik u hartelijk voor deze prettige vergadering.

12 Sluiting

A. Gramsma voorzitter

Ik wens u wel thuis. Tot de volgende keer.